

ZAKON

O UPRAVLJANJU OTPADOM

("Sl. glasnik RS", br. 36/2009 i 88/2010)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: vrste i klasifikacija otpada; planiranje upravljanja otpadom; subjekti upravljanja otpadom; odgovornosti i obaveze u upravljanju otpadom; organizovanje upravljanja otpadom; upravljanje posebnim tokovima otpada; uslovi i postupak izdavanja dozvola; prekogranično kretanje otpada; izveštavanje o otpadu i baza podataka; finansiranje upravljanja otpadom; nadzor, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom.

Upravljanje otpadom je delatnost od opšteg interesa.

Cilj zakona

Član 2

Cilj ovog zakona je da se obezbede i osiguraju uslovi za:

- 1) upravljanje otpadom na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i životna sredina;
- 2) prevenciju nastajanja otpada, posebno razvojem čistijih tehnologija i racionalnim korišćenjem prirodnih bogatstava, kao i otklanjanje opasnosti od njegovog štetnog dejstva na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) ponovno iskorišćenje i reciklažu otpada, izdvajanje sekundarnih sirovina iz otpada i korišćenje otpada kao energenta;
- 4) razvoj postupaka i metoda za odlaganje otpada;
- 5) sanaciju neuređenih odlagališta otpada;
- 6) praćenje stanja postojećih i novoformiranih odlagališta otpada;
- 7) razvijanje svesti o upravljanju otpadom.

Način upravljanja otpadom

Član 3

Upravljanje otpadom vrši se na način kojim se obezbeđuje najmanji rizik po ugrožavanje života i zdravlja ljudi i životne sredine, kontrolom i merama smanjenja:

- 1) zagađenja voda, vazduha i zemljišta;
- 2) opasnosti po biljni i životinjski svet;
- 3) opasnosti od nastajanja udesa, eksplozija ili požara;
- 4) negativnih uticaja na predele i prirodna dobra posebnih vrednosti;
- 5) nivoa buke i neprijatnih mirisa.

Izuzeci od primene

Član 4

Određbe ovog zakona ne primenjuju se na:

- 1) radioaktivni otpad;
- 2) gasove koji se emituju u atmosferu;
- 3) otpadne vode, osim tečnog otpada;
- 4) mulj iz kanalizacionih sistema i sadržaj septičkih jama, osim mulja iz postrojenja za tretman mulja;
- 5) otpad životinjskog porekla (leševi životinjskog porekla i njihovi delovi i sastavni delovi životinjskog tela koji nisu namenjeni ili bezbedni za ishranu ljudi, kao i konfiskat) iz objekata za uzgoj, držanje, klanje životinja, kao i iz objekata za proizvodnju, skladištenje i promet proizvoda životinjskog porekla, fekalne materije sa farmi i druge prirodne, neopasne supstance koje se koriste u poljoprivredi;
- 6) otpad iz rudarstva koji nastaje istraživanjem, iskopavanjem, preradom i skladištenjem mineralnih sirovina, kao i jalovina iz rudnika i kamenoloma;
- 7) otpad koji nastaje pri traženju, iskopavanju, prevozu i konačnoj obradi ili uništavanju minsko-eksplozivnih i drugih bojnih sredstava i eksploziva;
- 8) slama i drugi neopasan poljoprivredni ili šumski materijal koji se nalazi u prirodi i koristi u poljoprivredi, šumarstvu ili za proizvodnju energije iz takve biomase postupcima ili metodama koje nemaju štetan uticaj na životnu sredinu i ne ugrožavaju zdravlje ljudi.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *anaerobna digestija* jeste proces u kojem se biorazgradivi materijal razgrađuje u odsustvu kiseonika;
- 2) *biorazgradivi otpad* jeste otpad koji je pogodan za anaerobnu ili aerobnu razgradnju, kao što su hrana, baštenski otpad, papir i karton;
- 3) *centar za sakupljanje* jeste mesto određeno odlukom opštine, grada, odnosno grada Beograda (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave), na koje građani donose uglavnom kabaste predmete, kao što su nameštaj i bela tehnika, baštenski otpad i materijal pogodan za reciklažu;
- 4) *dekontaminacija* obuhvata sve operacije koje omogućuju ponovno korišćenje, reciklažu ili bezbedno odlaganje opreme, objekata, materijala ili tečnosti kontaminiranih opasnim materijama i može uključiti zamenu, odnosno sve operacije kojima se vrši zamena opasnih materija odgovarajućim tečnostima koje sadrže odgovarajuće manje štetne materije;
- 5) *deponija* jeste mesto za odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje gde se otpad odlaže uključujući: interna mesta za odlaganje (deponija gde proizvođač odlaže sopstveni otpad na mestu nastanka), stalna mesta (više od jedne godine) koja se koriste za privremeno skladištenje otpada, osim transfer stanica i skladištenja otpada pre tretmana ili ponovnog iskorišćenja (period kraći od tri godine) ili skladištenja otpada pre odlaganja (period kraći od jedne godine);
- 6) *dozvola* jeste rešenje nadležnog organa kojim se pravnom ili fizičkom licu odobrava sakupljanje, transport, uvoz, izvoz i tranzit, skladištenje, tretman ili odlaganje otpada i utvrđuju uslovi postupanja sa otpadom na način koji obezbeđuje najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 7) *industrijski otpad* jeste otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim jalovine i pratećih mineralnih sirovina iz rudnika i kamenoloma;
- 8) *inertni otpad* jeste otpad koji nije podložan bilo kojim fizičkim, hemijskim ili biološkim promenama; ne rastvara se, ne sagoreva ili na drugi način fizički ili hemijski reaguje, nije biološki razgradiv ili ne utiče nepovoljno na druge materije sa kojima dolazi u kontakt na način koji može da dovede do zagađenja životne sredine ili ugrozi zdravlje ljudi; ukupno izluživanje i sadržaj zagađujućih materija u otpadu i ekotoksičnost izluženih materija moraju biti u dozvoljenim granicama, a posebno ne smeju da ugrožavaju kvalitet površinskih i/ili podzemnih voda;
- 9) *karakterizacija otpada* jeste postupak ispitivanja kojim se utvrđuju fizičko-hemijske, hemijske i biološke osobine i sastav otpada, odnosno određuje da li otpad sadrži ili ne sadrži jednu ili više opasnih karakteristika;
- 10) *klasifikacija otpada* jeste postupak svrstavanja otpada na jednu ili više lista otpada koje su utvrđene posebnim propisom, a prema njegovom poreklu, sastavu i daljoj nameni;

11) *komercijalni otpad* jeste otpad koji nastaje u preduzećima, ustanovama i drugim institucijama koje se u celini ili delimično bave trgovinom, uslugama, kancelarijskim poslovima, sportom, rekreacijom ili zabavom, osim otpada iz domaćinstva i industrijskog otpada;

12) *kompostiranje* jeste tretman biorazgradivog otpada pod dejstvom mikroorganizama, u cilju stvaranja komposta, u prisustvu kiseonika i pod kontrolisanim uslovima;

13) *komunalni otpad* jeste otpad iz domaćinstava (kućni otpad), kao i drugi otpad koji je zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva;

14) *mobilno postrojenje za upravljanje otpadom* jeste postrojenje za iskorišćenje ili tretman otpada na lokaciji na kojoj otpad nastaje, koje se zadržava u vremenski ograničenom roku na jednoj lokaciji i koje je takve konstrukcije da nije vezano za podlogu ili objekat i može se premeštati od lokacije do lokacije;

15) *neopasan otpad* jeste otpad koji nema karakteristike opasnog otpada;

16) *odlaganje otpada* jeste bilo koji postupak ili metoda ukoliko ne postoje mogućnosti regeneracije, reciklaže, prerade, direktnog ponovnog korišćenja ili upotrebe alternativnih izvora energije u skladu sa D listom;

17) *otpada* jeste svaka materija ili predmet sadržan u listi kategorija otpada (Q lista) koji vlasnik odbacuje, namerava ili mora da odbaci, u skladu sa zakonom;

18) *opasan otpad* jeste otpad koji po svom poreklu, sastavu ili koncentraciji opasnih materija može prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi i ima najmanje jednu od opasnih karakteristika utvrđenih posebnim propisima, uključujući i ambalažu u koju je opasan otpad bio ili jeste upakovan;

19) *operater* jeste svako fizičko ili pravno lice koje, u skladu sa propisima, upravlja postrojenjem ili ga kontroliše ili je ovlašćen za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja i na čije ime se izdaje dozvola za upravljanje otpadom;

20) *PCB* jesu polihlorovani bifenili (PCB), polihlorovani terfenili (PCT), monometil-tetrahlorodifenilmetani, monometil-dihlorodifenilmetani, monometil-dibromodifenilmetani ili bilo koja smeša koja sadrži neku od ovih materija u koncentraciji većoj od 0,005 procentnog masenog udela; PCB otpadi jesu otpadi, uključujući uređaje, objekte, materijale ili tečnosti koje sadrže, sastoje se ili su kontaminirani PCB;

21) *ponovno iskorišćenje otpada* jeste bilo koji postupak ili metoda kojom se obezbeđuje ponovno iskorišćenje otpada u skladu sa R listom;

22) *posebni tokovi otpada* jesu kretanja otpada (istrošenih baterija i akumulatora, otpadnog ulja, otpadnih guma, otpada od električnih i elektronskih proizvoda, otpadnih vozila i drugog otpada) od mesta nastajanja, preko sakupljanja, transporta i tretmana, do odlaganja na deponiju;

- 23) *postrojenje za upravljanje otpadom* jeste stacionarna tehnička jedinica za skladištenje, tretman ili odlaganje otpada, koja zajedno sa građevinskim delom čini tehnološku celinu;
- 24) *prekogranično kretanje otpada* jeste kretanje otpada iz jedne oblasti pod jurisdikcijom jedne države ili kroz oblast koja nije pod nacionalnom jurisdikcijom bilo koje države, pod uslovom da su najmanje dve države uključene u kretanje;
- 25) *proizvođač otpada* jeste privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, odnosno preduzetnik, čijom aktivnošću nastaje otpad i/ili čijom aktivnošću prethodnog tretmana, mešanja ili drugim postupcima dolazi do promene sastava ili prirode otpada;
- 26) *region za upravljanje otpadom* jeste prostorna celina koja obuhvata više susednih jedinica lokalne samouprave koje, u skladu sa sporazumom koji zaključuju te jedinice lokalne samouprave, zajednički upravljaju otpadom u cilju uspostavljanja održivog sistema upravljanja otpadom;
- 27) *reciklaža* jeste ponovna prerada otpadnih materijala u proizvodnom procesu za prvobitnu ili drugu namenu, osim u energetske svrhe;
- 28) *sakupljanje otpada* jeste aktivnost sistematskog sakupljanja, razvrstavanja i/ili mešanja otpada radi transporta;
- 29) *sakupljač otpada* jeste fizičko ili pravno lice koje sakuplja otpad;
- 30) *skladištenje otpada* jeste privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika otpada, kao i aktivnost operatera u postrojenju opremljenom i registrovanom za privremeno čuvanje otpada;
- 31) *insineracija (spaljivanje)* jeste termički tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju sa ili bez iskorišćenja energije proizvedene sagorevanjem čija je primarna uloga termički tretman otpada, a koji obuhvata i pirolizu, gasifikaciju i sagorevanje u plazmi;
- 32) *ko-insineracija (su-spaljivanje)* je termički tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju čija je primarna uloga proizvodnja energije ili materijalnih proizvoda i koji koristi otpad kao osnovno ili dodatno gorivo ili u kojem se otpad termički tretira radi odlaganja;
- 33) *transfer stanica* jeste mesto do kojeg se otpad doprema i privremeno skladišti radi razdvajanja ili pretovara pre transporta na tretman ili odlaganje;
- 34) *transport otpada* jeste prevoz otpada van postrojenja koji obuhvata utovar, prevoz (kao i pretovar) i istovar otpada;
- 35) *tretman otpada* obuhvata fizičke, termičke, hemijske ili biološke procese uključujući i razvrstavanje otpada pre tretmana, koji menjaju karakteristike otpada sa ciljem smanjenja zapremine ili opasnih karakteristika, olakšanja rukovanja sa otpadom ili podsticanja reciklaže i uključuje ponovno iskorišćenje i reciklažu otpada;

36) *upravljanje otpadom* jeste sprovođenje propisanih mera za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana i odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom posle zatvaranja;

37) *vlasnik otpada* jeste proizvođač otpada, lice koje učestvuje u prometu otpada kao posredni držalac otpada ili pravno ili fizičko lice koje poseduje otpad.

Načela

Član 6

Upravljanje otpadom zasniva se na sledećim načelima:

1) Načelo izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu

Izbor najoptimalnije opcije za životnu sredinu je sistematski i konsultativni proces donošenja odluka koji obuhvata zaštitu i očuvanje životne sredine. Primena izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu ustanovljava, za date ciljeve i okolnosti, opciju ili kombinaciju opcija koja daje najveću dobit ili najmanju štetu za životnu sredinu u celini, uz prihvatljive troškove i profitabilnost, kako dugoročno, tako i kratkoročno.

2) Načelo blizine i regionalnog pristupa upravljanju otpadom

Otpad se tretira ili odlaže što je moguće bliže mestu njegovog nastajanja, odnosno u regionu u kojem je proizveden da bi se u toku transporta otpada izbegle neželjene posledice na životnu sredinu. Izbor lokacije postrojenja za tretman ili odlaganje otpada vrši se u zavisnosti od lokalnih uslova i okolnosti, vrste otpada, njegove zapremine, načina transporta i odlaganja, ekonomske opravdanosti, kao i od mogućeg uticaja na životnu sredinu. Regionalno upravljanje otpadom obezbeđuje se razvojem i primenom regionalnih strateških planova zasnovanih na evropskom zakonodavstvu i nacionalnoj politici.

3) Načelo hijerarhije upravljanja otpadom

Hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosled prioriteta u praksi upravljanja otpadom:

- prevencija stvaranja otpada i redukcija, odnosno smanjenje korišćenja resursa i smanjenje količina i/ili opasnih karakteristika nastalog otpada;
- ponovna upotreba, odnosno ponovno korišćenje proizvoda za istu ili drugu namenu;
- reciklaža, odnosno tretman otpada radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda;
- iskorišćenje, odnosno korišćenje vrednosti otpada (kompostiranje, spaljivanje uz iskorišćenje energije i dr.);

- odlaganje otpada deponovanjem ili spaljivanje bez iskorišćenja energije, ako ne postoji drugo odgovarajuće rešenje.

4) Načelo odgovornosti

Proizvođači, uvoznici, distributeri i prodavci proizvoda koji utiču na porast količine otpada odgovorni su za otpad koji nastaje usled njihovih aktivnosti. Proizvođač snosi najveću odgovornost jer utiče na sastav i osobine proizvoda i njegove ambalaže. Proizvođač je obavezan da brine o smanjenju nastajanja otpada, razvoju proizvoda koji su reciklabilni, razvoju tržišta za ponovno korišćenje i reciklažu svojih proizvoda.

5) Načelo "zagađivač plaća"

Zagađivač mora da snosi pune troškove posledica svojih aktivnosti. Troškovi nastajanja, tretmana i odlaganja otpada moraju se uključiti u cenu proizvoda.

II VRSTE I KLASIFIKACIJA OTPADA

Vrste otpada

Član 7

Vrste otpada u smislu ovog zakona su:

- 1) komunalni otpad (kućni otpad);
- 2) komercijalni otpad;
- 3) industrijski otpad.

Otpad iz stava 1. ovog člana, u zavisnosti od opasnih karakteristika koje utiču na zdravlje ljudi i životnu sredinu, može biti:

- 1) inertni;
- 2) neopasan;
- 3) opasan.

Klasifikacija otpada

Član 8

Otpad se razvrstava prema katalogu otpada.

Katalog otpada je zbirna lista neopasnog i opasnog otpada prema mestu nastanka, poreklu i prema predviđenom načinu postupanja.

Opasan otpad se klasifikuje prema poreklu, karakteristikama i sastavu koje ga čine opasnim.

Vlasnik otpada, odnosno operater, dužan je da klasifikuje otpad na propisan način, u skladu sa ovim zakonom.

Radi utvrđivanja sastava i opasnih karakteristika otpada lice iz stava 4. ovog člana dužno je da izvrši ispitivanje opasnog otpada, kao i otpada koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) propisuje:

- 1) katalog otpada;
- 2) listu kategorija otpada (Q lista);
- 3) listu kategorija opasnog otpada prema poreklu i sastavu (Y lista);
- 4) listu opasnih karakteristika otpada (H lista);
- 5) listu komponenti otpada zbog kojih se otpad smatra opasnim (C lista);
- 6) granične vrednosti koncentracije opasnih komponenti u otpadu na osnovu kojih se određuju karakteristike otpada;
- 7) listu postupaka i metoda odlaganja i ponovnog iskorišćenja otpada (D lista i R lista);
- 8) vrste, sadržinu i obrazac izveštaja o ispitivanju otpada;
- 9) vrste parametara za određivanje fizičko-hemijskih osobina opasnog otpada namenjenog za fizičko-hemijski tretman;
- 10) vrste parametara za ispitivanje otpada za potrebe termičkog tretmana;
- 11) vrste parametara za ispitivanje otpada i ispitivanje eluata namenjenog odlaganju;
- 12) način i postupak klasifikacije otpada.

III PLANIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste planskih dokumenata

Član 9

Radi planiranja upravljanja otpadom u Republici Srbiji donose se sledeći planski dokumenti:

- 1) strategija upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Strategija);
- 2) nacionalni planovi za pojedinačne tokove otpada;
- 3) regionalni plan upravljanja otpadom;
- 4) lokalni plan upravljanja otpadom;
- 5) plan upravljanja otpadom u postrojenju za koje se izdaje integrisana dozvola;
- 6) radni plan postrojenja za upravljanje otpadom.

Strategija

Član 10

Strategija je osnovni dokument kojim se ocenjuje stanje upravljanja otpadom, određuju dugoročni ciljevi upravljanja otpadom i obezbeđuju uslovi za racionalno i održivo upravljanje otpadom.

Strategiju donosi Vlada za period od 10 godina.

Strategija se obavezno revidira posle pet godina.

Strategiju priprema ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministarstvo) u saradnji sa nadležnim organom autonomne pokrajine.

Strategija se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izveštaj o sprovođenju Strategije priprema ministarstvo i podnosi Vladi najmanje jednom godišnje.

Nacionalni planovi

Član 11

Za upravljanje različitim tokovima otpada donose se pojedinačni nacionalni planovi.

Nacionalni plan iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

- 1) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti iskorišćen, tretiran ili odložen u Republici Srbiji;
- 2) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti izvezen u drugu državu na tretman ili odlaganje;
- 3) ciljeve koje treba ostvariti u pogledu prevencije i smanjenja proizvodnje, smanjenja otpada čiji se nastanak ne može izbjeći, ponovnog iskorišćenja ili odlaganja takvog otpada sa rokovima dostizanja ciljeva;

4) prioritete, mere ili programe za upravljanje otpadom sa procenom troškova i izvorima finansiranja, kao i rokovima za njihovo izvršenje;

5) druge ciljeve i mere od značaja za upravljanje otpadom.

Nacionalni plan donosi Vlada za period od pet godina.

Nacionalni plan priprema ministarstvo u saradnji sa nadležnim organom autonomne pokrajine.

Autonomna pokrajina donosi Plan upravljanja otpadom za pojedine vrste otpada od značaja za autonomnu pokrajinu u skladu sa Strategijom i nacionalnim planom iz stava 3. ovog člana.

Plan iz stava 5. ovog člana sadrži naročito:

1) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti iskorišćen, tretiran ili odložen u autonomnoj pokrajini;

2) ciljeve koje treba ostvariti u pogledu prevencije i smanjenja proizvodnje, smanjenja otpada čiji se nastanak ne može izbjeći, ponovnog iskorišćenja ili odlaganja takvog otpada sa rokovima dostizanja ciljeva;

3) prioritete, mere ili programe za upravljanje otpadom sa procenom troškova i izvorima finansiranja, kao i rokovima za njihovo izvršenje;

4) druge ciljeve i mere od značaja za upravljanje otpadom.

Plan upravljanja otpadom za pojedine vrste otpada od značaja za autonomnu pokrajinu donosi se za period od pet godina.

Regionalni plan upravljanja otpadom

Član 12

Skupštine dve ili više jedinica lokalne samouprave na čijim teritorijama ukupno živi najmanje 200.000 stanovnika donose, po pribavljenoj saglasnosti ministarstva, a za teritoriju autonomne pokrajine nadležnog organa autonomne pokrajine, regionalni plan upravljanja otpadom, kojim se definišu zajednički ciljevi u upravljanju otpadom u skladu sa Strategijom.

Regionalni plan upravljanja otpadom može se doneti i za teritorije opština na kojima živi manje od 200.000 stanovnika po prethodno izrađenoj studiji opravdanosti za donošenje regionalnog plana na koju saglasnost daje ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Postupak izrade i donošenja regionalnog plana iz st. 1. i 2. ovog člana uređuje se sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Upravljanje otpadom na teritoriji dve ili više jedinica lokalne samouprave iz st. 1. i 2. ovog člana vrši se u skladu sa regionalnim i lokalnim planom upravljanja otpadom.

Lokalni plan upravljanja otpadom

Član 13

Skupština jedinice lokalne samouprave donosi lokalni plan upravljanja otpadom kojim definiše ciljeve upravljanja otpadom na svojoj teritoriji u skladu sa Strategijom.

Lokalni plan upravljanja otpadom priprema služba jedinice lokalne samouprave nadležna za poslove upravljanja otpadom u saradnji sa drugim organima nadležnim za poslove privrede, finansija, zaštite životne sredine, urbanizma, kao i sa predstavnicima privrednih društava, odnosno preduzeća, udruženja, stručnih institucija, nevladinih i drugih organizacija koje se bave zaštitom životne sredine, uključujući i organizacije potrošača.

Period važenja i sadržina planova

Član 14

Planovi upravljanja otpadom iz čl. 12. i 13. ovog zakona donose se za period od 10 godina, a ponovo se razmatraju svakih pet godina, i po potrebi revidiraju i donose za narednih 10 godina.

Planovi iz stava 1. ovog člana sadrže:

- 1) očekivane vrste, količine i poreklo ukupnog otpada na teritoriji;
- 2) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti iskorišćen ili odložen u okviru teritorije obuhvaćene planom;
- 3) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će se prihvatiti iz drugih jedinica lokalne samouprave;
- 4) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će se otpremiti u druge jedinice lokalne samouprave;
- 5) ciljeve koje treba ostvariti u pogledu ponovne upotrebe i reciklaže otpada u oblasti koja je obuhvaćena planom;
- 6) program sakupljanja otpada iz domaćinstva;
- 7) program sakupljanja opasnog otpada iz domaćinstava;
- 8) program sakupljanja komercijalnog otpada;
- 9) program upravljanja industrijskim otpadom;
- 10) predloge za ponovnu upotrebu i reciklažu komponenata komunalnog otpada;

11) program smanjenja količina biorazgradivog i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu;

12) program razvijanja javne svesti o upravljanju otpadom;

13) lokaciju postrojenja za sakupljanje otpada, tretman i odlaganje otpada, uključujući podatke o urbanističko-tehničkim uslovima;

14) mere za sprečavanje kretanja otpada koji nije obuhvaćen planom i mere za postupanje sa otpadom koji nastaje u vanrednim situacijama;

15) mere sanacije neuređenih deponija;

16) nadzor i praćenje planiranih aktivnosti i mera;

17) procenu troškova i izvore finansiranja za planirane aktivnosti;

18) mogućnosti saradnje između dve ili više jedinica lokalne samouprave;

19) rokove za izvršenje planiranih mera i aktivnosti;

20) druge podatke, ciljeve i mere od značaja za efikasno upravljanje otpadom.

Planovi iz st. 1. i 2. ovog člana moraju da budu usaglašeni sa nacionalnim planovima iz člana 11. ovog zakona.

Plan upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola

Član 15

Za postrojenja za koja se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom, priprema se i donosi plan upravljanja otpadom koji sadrži naročito:

1) dokumentaciju o otpadu koji nastaje u procesu rada postrojenja, kao i o otpadu čije iskorišćenje vrši operater tog postrojenja ili čije odlaganje vrši operater (vrste, sastav i količine otpada);

2) mere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada;

3) postupke i načine razdvajanja različitih vrsta otpada, posebno opasnog i otpada koji će se ponovo koristiti, radi smanjenja količine otpada za odlaganje;

4) način skladištenja, tretmana i odlaganja otpada;

5) mere zaštite od požara i eksplozija;

6) mere zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Plan upravljanja otpadom se prilaže uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole, u skladu sa zakonom.

Plan upravljanja otpadom operater je dužan da ažurira svake tri godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za postrojenja čija je delatnost upravljanje otpadom (skladištenje, tretman, odlaganje) i za koja se izdaje integrisana dozvola, umesto plana upravljanja otpadom priprema se i donosi radni plan postrojenja za upravljanje otpadom.

Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom

Član 16

Za sva postrojenja čija je delatnost upravljanje otpadom i za koja se izdaje integrisana dozvola ili dozvola za upravljanje otpadom, priprema se i donosi radni plan postrojenja za upravljanje otpadom.

Radni plan iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži sledeće elemente:

- 1) opis lokacije i identifikaciju izvora rizika (operacije upravljanja otpadom, dozvoljene vrste otpada, radno vreme);
- 2) opremanje postrojenja radi sprečavanja i kontrole zagađenja životne sredine i ugrožavanja zdravlja ljudi (prihvatni i drenažni sistem za otpadne vode, sistem za prečišćavanje otpadnih voda, sistem za prečišćavanje gasova iz postrojenja);
- 3) infrastrukturu lokacije (obezbeđenje lokacije, ograda, kontrola sakupljača);
- 4) rad u postrojenju (kontrola muljeva i ostataka, potencijalno procurivanje i zagađivanje životne sredine, zaštita od požara, prijem otpada i procedure za kontrolu, uzorkovanje i ispitivanje otpada, sistemi za merenje količine otpada, skladištenje opasnog otpada, proces tretmana opasnog otpada - postrojenje, oprema i postupci, uključujući sisteme za istovar i razastiranje otpada, dnevno pokrivanje i pokrivanje po potrebi na lokaciji deponije);
- 5) kontrolu zagađenja, monitoring i izveštavanje (monitoring i izveštavanje o: sastavu otpada, emisijama gasova, kvalitetu otpadnih voda, odnosno sastavu procednih voda, kvalitetu podzemnih voda, kvalitetu površinskih voda, kvalitetu zemljišta, meteorološkim uslovima);
- 6) upravljanje i monitoring uslova u postrojenju, odnosno na deponiji (kontrola, monitoring i izveštavanje o suspendovanim česticama, kontrola neprijatnih mirisa, kontrola i monitoring buke, kontrola štetočina i ptica, kontrola raznošenja smeća);
- 7) dokumentaciju o lokaciji (raspoloživost dokumenata, evidencija opasnog otpada).

Radni plan za deponije otpada, pored elemenata iz stava 2. ovog člana, sadrži elemente koji se odnose na opremanje lokacije radi sprečavanja i kontrole zagađenja i to: prihvatni sistem za otpadne vode, prihvatni sistem za procedne vode, sistem za prečišćavanje

procednih voda, sistem za kontrolu gasa iz deponije, sistem za sakupljanje atmosferskih voda, uspostavljanje, održavanje i zaštitu završnog pokrivača.

Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom prilaže se uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole ili dozvole za upravljanje otpadom.

Radni plan postrojenja za upravljanje otpadom ažurira se redovno svake tri godine, kao i u slučaju bitnih izmena u radu postrojenja.

IV SUBJEKTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste subjekata

Član 17

Subjekti nadležni za upravljanje otpadom jesu:

- 1) Republika Srbija;
- 2) autonomna pokrajina;
- 3) jedinica lokalne samouprave;
- 4) Agencija za zaštitu životne sredine;
- 5) stručne organizacije za ispitivanje otpada;
- 6) nevladine organizacije, uključujući i organizacije potrošača;
- 7) drugi organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

Republika Srbija

Član 18

Republika Srbija preko nadležnih organa i organizacija obezbeđuje upravljanje otpadom na svojoj teritoriji.

Ministarstvo:

- 1) predlaže Vladi Strategiju, kao i pojedinačne nacionalne planove upravljanja otpadom;
- 2) koordinira i vrši poslove upravljanja otpadom od značaja za Republiku Srbiju i prati stanje;
- 3) daje saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom, osim za planove na teritoriji autonomne pokrajine;

- 4) izdaje dozvole, saglasnosti, potvrde i druge akte propisane ovim zakonom;
- 5) vodi evidenciju o dozvolama, saglasnostima, potvrdama i drugim aktima koje su izdali drugi nadležni organi;
- 6) utvrđuje ovlašćene organizacije u skladu sa ovim zakonom;
- 7) vrši nadzor i kontrolu primene mera postupanja sa otpadom;
- 8) preduzima druge mere i aktivnosti, u skladu sa međunarodnim ugovorima i sporazumima.

Autonomna pokrajina

Član 19

Autonomna pokrajina:

- 1) učestvuje u izradi Strategije i pojedinačnih nacionalnih planova upravljanja otpadom;
- 2) koordinira i vrši poslove upravljanja otpadom od značaja za autonomnu pokrajinu i prati stanje;
- 3) daje saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom na svojoj teritoriji;
- 4) izdaje dozvole, saglasnosti, potvrde i druge akte u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja ministarstvu;
- 5) vrši nadzor i kontrolu mera postupanja sa otpadom na svojoj teritoriji u skladu sa ovim zakonom;
- 6) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Autonomna pokrajina svojim aktom određuje organe nadležne za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. tač. 4) i 5) ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Jedinica lokalne samouprave

Član 20

Jedinica lokalne samouprave:

- 1) donosi lokalni plan upravljanja otpadom, obezbeđuje uslove i stara se o njegovom sprovođenju;
- 2) uređuje, obezbeđuje, organizuje i sprovodi upravljanje komunalnim, odnosno inertnim i neopasnim otpadom na svojoj teritoriji, u skladu sa zakonom;

3) uređuje postupak naplate usluga u oblasti upravljanja komunalnim, odnosno inertnim i neopasnim otpadom, u skladu sa zakonom;

4) izdaje dozvole, odobrenja i druge akte u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja ministarstvu;

5) na zahtev ministarstva ili nadležnog organa autonomne pokrajine daje mišljenje u postupku izdavanja dozvola u skladu sa ovim zakonom;

6) vrši nadzor i kontrolu mera postupanja sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;

7) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Jedinica lokalne samouprave svojim aktom određuje organe i službe nadležne za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. ovog člana koji se odnose na inertni i neopasni otpad, kao i poslovi iz tač. 4) i 6) obavljaju se kao povereni poslovi.

Zajedničko upravljanje otpadom jedinica lokalne samouprave

Član 21

Dve ili više jedinica lokalne samouprave zajednički obezbeđuju i sprovode upravljanje otpadom, pod uslovima i na način utvrđenim zakonom, Strategijom i sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave.

Sporazumom iz stava 1. ovog člana skupštine jedinica lokalne samouprave uređuju naročito: međusobna prava i obaveze u obezbeđivanju uslova za obavljanje delatnosti i rad postrojenja za upravljanje otpadom na područjima tih jedinica lokalne samouprave, prava i obaveze komunalnog preduzeća, odnosno drugog pravnog ili fizičkog lica u obavljanju te delatnosti, način donošenja odluka u slučaju nesaglasnosti jedinica lokalne samouprave o pojedinim pitanjima vezanim za delatnosti upravljanja otpadom, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje upravljanja otpadom.

U slučaju da dve ili više jedinica lokalne samouprave ne obezbede i ne sprovode upravljanje otpadom pod uslovima i na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, odluku o zajedničkom obezbeđivanju i sprovođenju upravljanja otpadom na teritoriji tih jedinica lokalnih samouprava, na predlog ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, donosi Vlada.

Agencija za zaštitu životne sredine

Član 22

Agencija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija) obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) vođenje i ažuriranje baze podataka o upravljanju otpadom u informacionom sistemu zaštite životne sredine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine;
- 2) vođenje podataka o raspoloživim i potrebnim količinama otpada, uključujući sekundarne sirovine, razmenu i stavljanje na raspolaganje tih podataka elektronskim putem;
- 3) izveštavanje o upravljanju otpadom, u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama.

Stručne organizacije za ispitivanje otpada

Član 23

Ispitivanje otpada vrši se radi klasifikacije otpada za:

- 1) prekogranično kretanje;
- 2) tretman otpada;
- 3) odlaganje otpada.

Ispitivanje otpada vrše stručne organizacije i druga pravna lica koja su ovlašćena za uzorkovanje i karakterizaciju prema obimu ispitivanja za koja su akreditovana (u daljem tekstu: akreditovana laboratorija), u skladu sa zakonom.

Karakterizacija otpada vrši se samo za opasan otpad i za otpad koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad, osim otpada iz domaćinstva.

Stručne organizacije i druga pravna lica iz stava 2. ovog člana izdaju izveštaj o ispitivanju otpada.

Ovlašćenje za ispitivanje otpada

Član 24

Zahtev za dobijanje ovlašćenja za ispitivanje otpada ministarstvu može podneti stručna organizacija, odnosno akreditovana laboratorija.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana prilaže se sledeća dokumentacija:

- 1) spisak radnika koji rade na poslovima ispitivanja otpada, sa vrstom i stepenom stručne spreme, odnosno naučnim zvanjem;
- 2) spisak opreme sa evidencionim brojem;
- 3) broj i namena prostorija (skica i dr.);
- 4) spisak parametara ispitivanja;

5) spisak metoda koje se primenjuju za odgovarajuća ispitivanja;

6) akt o akreditaciji.

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana izdaje se rešenjem ministra na period od četiri godine i može se obnoviti.

Ovlašćenje za ispitivanje otpada ministar oduzima ako se naknadno utvrdi da ovlašćena stručna organizacija ne ispunjava propisane uslove ili se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka.

Rešenje iz st. 3. i 4. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

V ODGOVORNOSTI I OBAVEZE U UPRAVLJANJU OTPADOM

Odgovornost proizvođača proizvoda

Član 25

Proizvođač proizvoda koristi tehnologije i razvija proizvodnju na način koji obezbeđuje racionalno korišćenje prirodnih resursa, materijala i energije, podstiče ponovno korišćenje i reciklažu proizvoda i ambalaže na kraju životnog ciklusa i promoviše ekološki održivo upravljanje prirodnim resursima.

Proizvođač ili uvoznik čiji proizvod posle upotrebe postaje opasan otpad dužan je da taj otpad preuzme posle upotrebe, bez naknade troškova i sa njima postupi u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Proizvođač ili uvoznik iz stava 2. ovog člana može da ovlasti drugo pravno lice da, u njegovo ime i za njegov račun, preuzima proizvode posle upotrebe.

Odgovornost proizvođača otpada

Član 26

Proizvođač otpada dužan je da:

- 1) sačini plan upravljanja otpadom iz člana 15. ovog zakona i organizuje njegovo sprovođenje, ako godišnje proizvodi više od 100 tona neopasnog otpada ili više od 200 kilograma opasnog otpada;
- 2) pribavi izveštaj o ispitivanju otpada i obnovi ga u slučaju promene tehnologije, promene porekla sirovine, drugih aktivnosti koje bi uticale na promenu karaktera otpada i čuva izveštaj najmanje pet godina;
- 3) pribavi odgovarajuću potvrdu o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u skladu sa ovim zakonom;

- 4) obezbedi primenu načela hijerarhije upravljanja otpadom;
- 5) sakuplja otpad odvojeno u skladu sa potrebom budućeg tretmana;
- 6) skladišti otpad na način koji minimalno utiče na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 7) preda otpad licu koje je ovlašćeno za upravljanje otpadom ako nije u mogućnosti da organizuje postupanje sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu koji nastaje, koji se predaje ili odlaže;
- 9) odredi lice odgovorno za upravljanje otpadom;
- 10) omogući nadležnom inspektoru kontrolu nad lokacijama, objektima, postrojenjima i dokumentacijom.

Lice odgovorno za upravljanje otpadom iz stava 1. tačka 9) ovog člana dužno je da:

- 1) izradi nacrt plana upravljanja otpadom iz člana 15. ovog zakona, organizuje njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) predlaže mere prevencije, smanjenja, ponovnog iskorišćenja i reciklaže otpada;
- 3) prati sprovođenje zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom i izveštava organe upravljanja.

Odgovornost vlasnika otpada

Član 27

Vlasnik otpada je odgovoran za sve troškove upravljanja otpadom.

Vlasništvo nad otpadom prestaje kada sledeći vlasnik preuzme otpad i primi Dokument o kretanju otpada, u skladu sa ovim zakonom.

Troškove odlaganja snosi držalac (vlasnik) koji neposredno predaje otpad na rukovanje sakupljaču otpada ili postojenju za upravljanje otpadom i/ili prethodni držalac (vlasnik) ili proizvođač proizvoda od kojeg potiče otpad.

Odgovornost i obaveze vlasnika otpada ima i lice koje učestvuje u prometu otpada kao posredni držalac otpada, a faktički ne poseduje otpad.

Promet otpadom se može vršiti samo između fizičkih i pravnih lica koja vode dokumentaciju u skladu sa ovim zakonom.

Obaveze prevoznika otpada

Član 28

Prevoznik otpada dužan je da:

- 1) obavlja transport u skladu sa dozvolom za prevoz otpada i zahtevima koji regulišu posebni propisi o transportu (ADR/RID/ADN i dr.);
- 2) vodi evidenciju o svakom transportu otpada i prijavljuje transport opasnog otpada, u skladu sa zakonom;
- 3) omogućava nadležnom inspektoru nadzor nad vozilom, teretom i pratećom dokumentacijom.

Obaveze operatera postrojenja za tretman otpada

Član 29

Operater postrojenja za tretman otpada dužan je da:

- 1) sačini radni plan postrojenja iz člana 16. ovog zakona i obezbedi njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) izradi plan zaštite od udesa, u skladu sa zakonom;
- 3) pribavi dozvolu za tretman otpada i da poslove tretmana otpada obavlja u skladu sa tom dozvolom;
- 4) objavi listu otpada za čiji tretman je ovlašćen;
- 5) upravlja opremom i postrojenjem za tretman otpada u skladu sa odgovarajućim tehničkim uputstvom;
- 6) obezbeđuje otpad i štiti ga od rasipanja i procurivanja;
- 7) u slučaju udesa, bez odlaganja, obavesti nadležni organ u skladu sa zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu u skladu sa ovim zakonom;
- 9) odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju za tretman otpada;
- 10) naplaćuje usluge za tretman otpada u postrojenju;
- 11) omogući nadležnom inspektoru nadzor nad lokacijama, objektima, postrojenjem i dokumentacijom.

Obaveze operatera na deponiji

Član 30

Operater na deponiji dužan je da:

- 1) sačini radni plan postrojenja iz člana 16. ovog zakona i obezbedi njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) izradi plan zaštite od udesa, u skladu sa zakonom;
- 3) pribavi dozvolu za odlaganje otpada i da otpad odlaže u skladu sa tom dozvolom;
- 4) sprovodi mere kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine, u skladu sa propisima;
- 5) naplaćuje usluge odlaganja otpada na deponiju;
- 6) obezbedi rekultivaciju deponije posle njenog zatvaranja i vršenje stručnog nadzora nad deponijom, odnosno lokacijom u periodu od najmanje 30 godina, sa ciljem smanjenja rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 7) u slučaju udesa bez odlaganja obavesti nadležni organ, u skladu sa zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad na deponiji;
- 10) omogući nadležnom inspektoru kontrolu nad lokacijama, objektima i dokumentacijom.

Operater na deponiji je dužan da, u skladu sa ovim zakonom, odbije prihvatanje otpada koji ne ispunjava uslove o odlaganju otpada iz dozvole ili da odbije prihvatanje otpada kada se pomeša sa nekim drugim otpadom, odnosno predstavlja rizik po zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

O odbijanju prihvatanja otpada iz stava 2. ovog člana operater je dužan da obavesti organ nadležan za izdavanje dozvole.

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad

Član 31

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje neopasnim otpadom je lice koje:

- 1) nije kažnjavano za bilo koje krivično delo;
- 2) ima najmanje srednju stručnu spremu, sa obavljenim pripravničkim stažom.

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje opasnim otpadom je lice koje:

- 1) nije kažnjavano za bilo koje krivično delo;
- 2) ima najmanje stečeno visoko obrazovanje na studijama prvog stepena (osnovne akademske studije i osnovne strukovne studije), odnosno najmanje više obrazovanje iz

prirodno-matematičkih, medicinskih ili tehničko-tehnoloških nauka i da ima najmanje tri godine radnog iskustva.

Pravno lice i preduzetnik koji obavlja poslove upravljanja otpadom mora imati najmanje jedno stalno zaposleno kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje neopasnim i/ili opasnim otpadom.

VI ORGANIZOVANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Organizacija upravljanja otpadom

Član 32

Upravljanje otpadom organizuje se na način koji ne predstavlja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu u skladu sa zakonom.

Ministar može naložiti dodatne mere za upravljanje pojedinim vrstama otpada, ako:

- 1) postupanje sa otpadom ugrožava ili može ugroziti zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 2) postoje dodatni zahtevi za sprovođenje odredaba međunarodnih ugovora koji su obavezujući za Republiku Srbiju.

Dodatne mere iz stava 2. ovog člana mogu biti privremeni uslovi za obavljanje aktivnosti u slučaju ugrožavanja zdravlja ljudi i životne sredine, kao i primena međunarodnih normi koje nisu propisane u zemlji.

Ako pravno, odnosno fizičko lice postupa sa otpadom suprotno ovom zakonu i usled toga nastupi opasnost ili rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu, Republika Srbija preuzima hitne mere radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, odnosno površinskih i podzemnih voda, vazduha, zemljišta, biljnog i životinjskog sveta.

Republika Srbija ima pravo naknade troškova koji nastanu preduzimanjem mera iz stava 4. ovog člana od lica za koje se utvrdi da je izvršilo nedozvoljenu delatnost.

Postrojenje za upravljanje otpadom

Član 33

Skladištenje, tretman ili odlaganje otpada može vršiti:

- 1) privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji obavlja delatnost skladištenja, tretmana ili odlaganja otpada, u skladu sa zakonom;
- 2) pravno lice ili preduzetnik na osnovu dozvole i ugovora o obavljanju delatnosti od lokalnog značaja zaključenog sa jedinicom lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Koncesijom se može steći pravo obavljanja delatnosti upravljanja otpadom, odnosno izgradnje, korišćenja i održavanja postrojenja za upravljanje otpadom, u skladu sa zakonom kojim se uređuju koncesije.

Izgradnja i rad postrojenja za upravljanje otpadom mora biti u skladu sa odredbama ovog zakona, zakona kojim se uređuje izgradnja objekata i drugim zakonima.

Postrojenje za upravljanje otpadom ne može da započne sa radom pre dobijanja dozvole za upravljanje otpadom u skladu sa ovim zakonom.

U postrojenjima za upravljanje otpadom otpad se može skladištiti, tretirati ili odlagati samo u skladu sa izdatom dozvolom.

Lokacija za izgradnju i rad postrojenja

Član 34

Jedna ili više jedinica lokalne samouprave određuju lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za skladištenje, tretman ili odlaganje otpada na svojoj teritoriji, pod uslovima utvrđenim zakonom, kao i sporazumom iz člana 21. stav 2. ovog zakona ako više skupština jedinica lokalne samouprave zajedno odlučuju o lokaciji postrojenja za upravljanje otpadom.

U slučaju nesaglasnosti jedinica lokalne samouprave u pogledu određivanja lokacije postrojenja za upravljanje otpadom, odluku o lokaciji, na predlog ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, donosi Vlada.

U slučaju izgradnje postrojenja za tretman ili odlaganje opasnog otpada, ministarstvo donosi odluku o lokaciji, u skladu sa zakonom i po prethodno pribavljenom mišljenju jedinice lokalne samouprave, odnosno i autonomne pokrajine za postrojenja koja se grade na njenoj teritoriji.

Pri određivanju lokacija za izgradnju i rad postrojenja za upravljanje otpadom uzimaju se u obzir naročito:

- 1) količine i vrste otpada;
- 2) način skladištenja, tretmana ili odlaganja otpada, odnosno vrste objekata i postrojenja;
- 3) geološka, hidrološka, hidrogeološka, topografska, seizmološka i pedološka svojstva zemljišta i mikroklimatske karakteristike područja;
- 4) blizina zaštićenih prirodnih dobara i odlike predela.

Sakupljanje i transport otpada

Član 35

Lice koje vrši sakupljanje, odnosno transport otpada sakuplja otpad od proizvođača ili vlasnika i transportuje ga do postrojenja za upravljanje otpadom, odnosno do centra za sakupljanje, skladištenje, transfer stanice ili postrojenja za tretman ili odlaganje.

Otpad namenjen za skladištenje, tretman ili odlaganje može biti transportovan do transfer stanice odakle se dalje transportuje do postrojenja za skladištenje, tretman ili odlaganje.

Lokaciju za transfer stanicu određuje jedinica lokalne samouprave.

Radi lakšeg daljeg tretmana otpada lica iz stava 1. ovog člana dužna su da obezbede da različite vrste otpada ostanu odvojene tokom transporta.

Otpad se transportuje u zatvorenom vozilu, kontejneru ili na drugi odgovarajući način kako bi se sprečilo rasipanje ili ispadanje otpada prilikom transporta, utovara ili istovara i kako bi se sprečilo zagađenje vazduha, vode, zemljišta i životne sredine.

U slučaju zagađenja nastalog tokom transporta prevoznik otpada je odgovoran za čišćenje i otklanjanje zagađenja područja.

Prevoznik otpada transportuje otpad samo na odredište koje je odredio pošiljalac.

Ako se otpad ne može isporučiti na odredište, prevoznik vraća otpad pošiljaocu.

Opasan otpad se posebno sakuplja i transportuje.

Transport opasnog otpada vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje transport opasnih materija.

Skladištenje otpada

Član 36

Otpad se skladišti na mestima koja su tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama u skladu sa ovim zakonom.

Opasan otpad ne može biti privremeno skladišten na lokaciji proizvođača ili vlasnika otpada duže od 12 meseci, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Tretman otpada

Član 37

Tretman otpada obavlja se primenom najboljih dostupnih tehnika i tehnologija u skladu sa ovim zakonom.

Postrojenja i oprema za tretman otpada mogu biti stacionarna ili mobilna.

Tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Za tretman otpada u mobilnom postrojenju pribavlja se i odobrenje za lokaciju koje izdaje jedinica lokalne samouprave, kao i druge dozvole, saglasnosti ili isprave u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Ministar propisuje vrste mobilnih postrojenja za koje se izdaje dozvola za tretman otpada.

Ponovno iskorišćenje otpada

Član 38

Otpad se može ponovo koristiti za ponovnu upotrebu proizvoda za istu ili drugu namenu, za reciklažu, odnosno tretman otpada, radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda, kao sekundarna sirovina (papir i karton, metal, staklo, plastika, otpad od građenja i rušenja, pepeo i šljaka od sagorevanja uglja iz termoenergetskih postrojenja, gips i sumpor od odsumporavanja dimnih gasova i dr.), za energetska iskorišćenje, odnosno korišćenje vrednosti otpada njegovom biorazgradnjom ili spaljivanjem otpada uz iskorišćenje energije.

Lice koje vrši ponovno iskorišćenje otpada obezbeđuje da nastali proizvodi ne prouzrokuju štetni uticaj na životnu sredinu od proizvoda koji su nastali od primarnih sirovina.

Zabranjeno je odlaganje i spaljivanje otpada koji se može ponovo koristiti.

Izuzetno, otpad iz stava 3. ovog člana, može se odložiti ili spaliti, ako je to ekonomski opravdano i ne ugrožava zdravlje ljudi i životnu sredinu, uz prethodno pribavljenu dozvolu ministarstva.

Ministar bliže propisuje uslove i način sakupljanja, transporta, skladištenja i tretmana otpada koji se koristi kao sekundarna sirovina ili za dobijanje energije.

Ministar bliže propisuje podsticajne mere za ponovnu upotrebu i iskorišćenje otpada kao sekundarne sirovine ili za dobijanje energije.

Fizičko-hemijski tretman otpada

Član 39

Fizičko-hemijski tretman otpada obuhvata: neutralizaciju, mineralizaciju, solidifikaciju, oksidaciju, redukciju, adsorpciju, destilaciju, jonske izmene, reversne osmoze i druge fizičko-hemijske i hemijske procese kojima se smanjuju opasne karakteristike otpada.

Fizičko-hemijski tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Biološki tretman otpada

Član 40

Biološki tretman otpada je proces razgradnje biorazgradivog organskog otpada (papir, karton, baštenski ili kuhinjski otpad i dr.) radi dobijanja korisnih materijala za kondicioniranje zemljišta (kompost) i/ili energije (metan) i obuhvata naročito: kompostiranje ili anaerobnu digestiju.

Biološki tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Biološki tretman otpada vrši se radi smanjenja odlaganja biorazgradivog otpada na deponiju, odnosno smanjenja emisije gasova sa efektom "staklene bašte" i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Ostale tehnologije biološkog tretmana otpada koriste se radi smanjenja opasnih karakteristika otpada.

Termički tretman

Član 41

Termički tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Termički tretman vrši se u postrojenjima koja su projektovana, izgrađena i opremljena u skladu sa ovim zakonom.

Spaljivanje otpada, kao termički tretman, vrši se uz iskorišćenje energije koja se stvara sagorevanjem samo ako je to ekonomski opravdano i ako se za spaljivanje otpada ne koristi dodatna energija, osim za inicijalno paljenje, ili se otpad koristi kao gorivo, odnosno dodatno gorivo za koinsineraciju.

Pre spaljivanja otpada vlasnik opasnog otpada obezbeđuje ispitivanje opasnih karakteristika otpada pri prvom otpremanju otpada u postrojenje, odnosno jednom godišnje za istu vrstu opasnog otpada koji se spaljuje u istom postrojenju u dužem vremenskom periodu.

Pre spaljivanja operater postrojenja iz stava 2. ovog člana obezbeđuje proveru otpada dopremljenog za spaljivanje, odnosno njegovu identifikaciju prema vrsti, količini i svojstvima, kontrolu prateće dokumentacije i uzorkovanje i analizu opasnog otpada.

Operater je dužan da čuva uzorke otpada iz stava 5. ovog člana najmanje jedan mesec nakon spaljivanja otpada.

Vlada bliže propisuje vrste otpada za koje se vrši termički tretman, uslove i kriterijume za određivanje lokacije, tehničke i tehnološke uslove za projektovanje, izgradnju, opremanje i rad postrojenja za termički tretman otpada, postupanje sa ostatkom nakon

spaljivanja otpada, kao i druga pitanja od značaja za rad postrojenja za termički tretman otpada.

Odlaganje otpada na deponiju

Član 42

Odlaganje otpada na deponiju vrši se ako ne postoji drugo odgovarajuće rešenje, u skladu sa načelom hijerarhije upravljanja otpadom.

Otpad se odlaže na deponiju koja ispunjava tehničke, tehnološke i druge uslove i zahteve, u skladu sa dozvolom izdatom na osnovu ovog zakona.

Pre odlaganja, operater na deponiji obezbeđuje proveru dopremljenog otpada, odnosno njegovu identifikaciju prema vrsti, količini i svojstvima, kroz utvrđivanje mase otpada i kontrolu prateće dokumentacije pre preuzimanja.

Otpad se pre odlaganja tretira u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Deponije otpada se dele u tri klase, u zavisnosti od vrste otpada koji se na njima odlaže, i to:

- 1) deponije za inertan otpad;
- 2) deponije za neopasan otpad;
- 3) deponije za opasan otpad.

Zajedničko odlaganje opasnog otpada sa drugim vrstama otpada na istoj lokaciji nije dozvoljeno, osim u slučajevima utvrđenim posebnim propisom.

Vlada bliže propisuje:

- 1) uslove i kriterijume za određivanje lokacije, tehničke i tehnološke uslove za projektovanje, izgradnju i rad deponija otpada;
- 2) vrste otpada čije je odlaganje na deponiji zabranjeno, količine biorazgradivog otpada koje se mogu odložiti, kriterijume i procedure za prihvatanje ili neprihvatanje, odnosno odlaganje otpada na deponiju, način i procedure rada i zatvaranja deponije;
- 3) sadržaj i način monitoringa rada deponije, kao i naknadnog održavanja posle zatvaranja deponije.

Upravljanje komunalnim otpadom

Član 43

Komunalni otpad se sakuplja, tretira i odlaže u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuju komunalne delatnosti.

Zabranjeno je mešati opasan otpad sa komunalnim otpadom.

Komunalni otpad koji je već izmešan sa opasnim otpadom razdvaja se ako je to ekonomski isplativo, u protivnom, taj otpad se smatra opasnim.

Domaćinstva su dužna da odlažu svoj otpad u kontejnere ili na druge načine, koje obezbeđuje jedinica lokalne samouprave, a opasan otpad iz domaćinstva (otpadne baterije, ulja, boje i lakovi, pesticidi i dr.) da predaju na mesto određeno za selektivno sakupljanje opasnog otpada ili ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje opasnog otpada.

Jedinica lokalne samouprave obezbeđuje i oprema centre za sakupljanje komunalnog otpada koji nije moguće odložiti u kontejnere za komunalni otpad (kabasti i drugi otpad).

Domaćinstva i drugi proizvođači komunalnog otpada vrše selekciju komunalnog otpada radi reciklaže.

Jedinica lokalne samouprave uređuje organizovanje i način selekcije i sakupljanja otpada radi reciklaže, lokalnim planom upravljanja otpadom iz člana 13. ovog zakona, a koji mora da bude u skladu sa posebnim programom koji, na predlog ministarstva, utvrđuje Vlada.

Upravljanje opasnim otpadom

Član 44

Vlada obezbeđuje sprovođenje mera postupanja sa opasnim otpadom.

Tretman opasnog otpada ima prioritet u odnosu na tretmane drugog otpada i vrši se samo u postrojenjima koja imaju dozvolu za tretman opasnog otpada u skladu sa ovim zakonom.

Prilikom sakupljanja, razvrstavanja, skladištenja, transporta, ponovnog iskorišćenja i odlaganja, opasan otpad se pakuje i obeležava na način koji obezbeđuje sigurnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Opasan otpad se pakuje u posebne kontejnere koji se izrađuju prema karakteristikama opasnog otpada (zapaljiv, eksplozivan, infektivan i dr.) i obeležava.

Zabranjeno je mešanje različitih kategorija opasnih otpada ili mešanje opasnog otpada sa neopasnim otpadom, osim pod nadzorom kvalifikovanog lica i u postupku tretmana opasnog otpada.

Zabranjeno je odlaganje opasnog otpada bez prethodnog tretmana kojim se značajno smanjuju opasne karakteristike otpada.

Zabranjeno je razblaživanje opasnog otpada radi ispuštanja u životnu sredinu.

Ministar propisuje način skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada.

Dokument o kretanju otpada

Član 45

Kretanje otpada prati poseban Dokument o kretanju otpada, osim otpada iz domaćinstva.

Proizvođač, odnosno vlasnik otpada mora da klasifikuje otpad pre otpočinjanja kretanja otpada.

Proizvođač, odnosno vlasnik otpada mora čuvati kopije dokumenata o otpremi otpada sve dok ne dobije primerak popunjenog Dokumenta o kretanju otpada od primaoca kojim se potvrđuje da je otpad prihvaćen.

Ako proizvođač, odnosno vlasnik u roku od 15 dana ne primi primerak popunjenog Dokumenta o kretanju otpada od primaoca, mora pokrenuti postupak provere kretanja otpada i dužan je da o nalazu izvesti ministarstvo, bez odlaganja, kao i nadležni organ autonomne pokrajine, ako se kretanje otpada vrši na teritoriji autonomne pokrajine.

Proizvođač, odnosno vlasnik otpada čuva kompletirani Dokument o kretanju otpada najmanje dve godine.

Ministar propisuje obrazac Dokumenta o kretanju otpada, kao i uputstvo za njegovo popunjavanje.

Dokument o kretanju opasnog otpada

Član 46

Kretanje opasnog otpada prati poseban Dokument o kretanju opasnog otpada koji popunjava proizvođač, odnosno vlasnik i svako ko preuzima opasan otpad.

Dokument o kretanju opasnog otpada sastoji se od:

- 1) kopije prethodnog obaveštenja koje proizvođač, odnosno vlasnik otpada šalje tri dana pre započinjanja kretanja opasnog otpada ministarstvu sa podacima o proizvođaču, odnosno vlasniku, vrsti i količinama otpada, klasifikaciji otpada, vrsti prevoza i odredištu, koju je potpisao proizvođač, odnosno vlasnik;
- 2) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana koju čuva proizvođač, odnosno vlasnik, koju je potpisalo lice koje je preuzelo otpad radi prevoza (prevoznik);
- 3) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana koju čuva prevoznik otpada i koju je potpisalo lice koje je preuzelo otpad na odredištu (primalac);
- 4) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 3) ovog člana koju čuva primalac otpada;

5) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 4) ovog člana koju primalac šalje ministarstvu, kao i nadležnom organu autonomne pokrajine, ako se kretanje otpada vrši na teritoriji autonomne pokrajine;

6) kopije dokumenta iz stava 2. tačka 4) ovog člana koju primalac šalje proizvođaču, vlasniku, odnosno pošiljaocu.

Kopije dokumenata iz stava 2. tač. 5) i 6) ovog člana koriste nadležni organ i proizvođač, odnosno vlasnik, radi kompletiranja dokumentacije o kretanju opasnog otpada.

Proizvođač, odnosno vlasnik otpada čuva kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana dok ne dobije kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 6) ovog člana od primaoca otpada, odnosno primerak popunjenog Dokumenta o kretanju opasnog otpada, kojom se potvrđuje da je otpad prihvaćen.

Proizvođač, odnosno vlasnik dužan je da kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 6) ovog člana čuva trajno.

Ako proizvođač, odnosno vlasnik u roku od 15 dana od dana dobijanja kopije dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana ne primi kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 6) ovog člana kojom se potvrđuje da je otpad preuzet, mora pokrenuti postupak provere kretanja otpada i dužan je da o nalazu izvesti ministarstvo, bez odlaganja.

Ministarstvo čuva kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana sve dok ne primi kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od primaoca otpada kojom se potvrđuje da je otpad primljen.

U slučaju da ministarstvo u roku od 30 dana od dana dobijanja kopije dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana ne dobije kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od primaoca otpada da je otpad primljen, ili ukoliko ne primi obaveštenje od proizvođača, odnosno vlasnika o eventualnom problemu, ministarstvo započinje postupak provere kretanja otpada.

Ministar propisuje obrazac Dokumenta o kretanju opasnog otpada, kao i uputstvo za njegovo popunjavanje.

VII UPRAVLJANJE POSEBNIM TOKOVIMA OTPADA

Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima

Član 47

Zabranjen je promet baterija i akumulatora koji sadrže više od 0,0005% masenih žive, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, može biti dozvoljen promet dugmastih baterija i baterija koje se sastoje od kombinacija dugmastih baterija sa sadržajem ne većim od 2% masenih žive.

Zabranjen je promet prenosivih baterija i akumulatora, uključujući one koji su ugrađeni u uređaje, koji sadrže više od 0,002% masenih kadmijuma, osim onih koje se koriste u sigurnosnim i alarmnim sistemima, medicinskoj opremi ili bežičnim električnim alatima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Proizvođač opreme sa ugrađenim baterijama i akumulatorima dužan je da obezbedi njihovu ugradnju u uređaj tako da korisnik posle njihove upotrebe može lako da ih odvoji.

Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora, kao i proizvođač i uvoznik opreme sa ugrađenim baterijama i akumulatorima dužan je da ih obeležava koristeći oznake koje sadrže uputstva i upozorenja za odvojeno sakupljanje, sadržaj teških metala, mogućnost recikliranja ili odlaganja i dr.

Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora dužan je da vodi i čuva evidenciju o količini proizvedenih ili uvezenih proizvoda.

Vlasnik istrošenih baterija i akumulatora, osim domaćinstava, dužan je da ih preda radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Lice koje vrši sakupljanje, skladištenje i tretman istrošenih baterija i akumulatora mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o istrošenim baterijama i akumulatorima i o količini koja je sakupljena, uskladištena ili tretirana i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled oznaka na baterijama, dugmastim baterijama i akumulatorima prema sadržaju opasnih materija, način i postupak upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima, kao i uređajima sa ugrađenim baterijama i akumulatorima.

Upravljanje otpadnim uljima

Član 48

Otpadna ulja, u smislu ovog zakona, jesu sva mineralna ili sintetička ulja ili maziva, koja su neupotrebljiva za svrhu za koju su prvobitno bila namenjena, kao što su hidraulična ulja, motorna, turbinska ulja ili druga maziva, brodska ulja, ulja ili tečnosti za izolaciju ili prenos toplote, ostala mineralna ili sintetička ulja, kao i uljni ostaci iz rezervoara, mešavine ulje - voda i emulzije.

Zabranjeno je:

- 1) ispuštanje ili prosipanje otpadnih ulja u ili na zemljište, površinske i podzemne vode i u kanalizaciju;
- 2) odlaganje otpadnih ulja i nekontrolisano ispuštanje ostataka od prerade otpadnih ulja;
- 3) mešanje otpadnih ulja tokom sakupljanja i skladištenja sa PCB i korišćenim PCB ili halogenim materijama i sa materijama koje nisu otpadna ulja, ili mešanje sa opasnim otpadom;

4) svaka vrsta prerade otpadnih ulja koja zagađuje vazduh u koncentracijama iznad propisanih graničnih vrednosti.

Proizvođač otpadnog ulja, u zavisnosti od količine otpadnog ulja koju godišnje proizvede, dužan je da obezbedi prijemno mesto do predaje radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Vlasnici otpadnih ulja koji nisu proizvođači otpadnog ulja dužni su da otpadno ulje predaju licu koje vrši sakupljanje i tretman.

Lice koje vrši sakupljanje, skladištenje i tretman otpadnih ulja mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o otpadnim uljima i o količini koja je sakupljena, uskladištena ili tretirana, kao i o konačnom odlaganju ostataka posle tretmana i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Otpadno jestivo ulje koje nastaje obavljanjem ugostiteljske i turističke delatnosti, u industriji, trgovini i drugim sličnim delatnostima u kojima se priprema više od 50 obroka dnevno sakuplja se radi prerade i dobijanja biogoriva.

Vlasnici otpadnih jestivih ulja dužni su da otpadno jestivo ulje koje nastaje pripremom hrane sakupljaju odvojeno od drugog otpada i predaju licu koje ima dozvolu za sakupljanje, odnosno tretman otpadnih ulja.

Ministar bliže propisuje uslove, način i postupak upravljanja otpadnim uljima.

Upravljanje otpadnim gumama

Član 49

Otpadne gume, u smislu ovog zakona, jesu gume od motornih vozila (automobila, autobusa, kamiona, motorcikala i dr.), poljoprivrednih i građevinskih mašina, prikolica, vučenih mašina i sl. nakon završetka životnog ciklusa.

Lice koje vrši sakupljanje, transport, tretman ili odlaganje otpadnih guma mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količinama sakupljenih i tretiranih otpadnih guma i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadnim gumama.

Upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda

Član 50

Otpad od električnih i elektronskih proizvoda ne može se mešati sa drugim vrstama otpada.

Zabranjeno je odlaganje otpada od električnih i elektronskih proizvoda bez prethodnog tretmana.

Otpadne tečnosti od električnih i elektronskih proizvoda moraju biti odvojene i tretirane na odgovarajući način.

Komponente otpada od električnih i elektronskih proizvoda koje sadrže RSV obavezno se odvajaju i obezbeđuje se njihovo adekvatno odlaganje.

Proizvođač ili uvoznik električnih ili elektronskih proizvoda dužan je da identifikuje reciklabilne komponente tih proizvoda.

Lica koja preuzimaju otpad od električnih ili elektronskih proizvoda posle njihove upotrebe izdaju i čuvaju potvrde o preuzimanju, kao i potvrde o njihovom upućivanju na tretman i odlaganje.

Obaveza preuzimanja iz stava 6. ovog člana ne odnosi se na delove električnih ili elektronskih proizvoda.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman ili odlaganje otpada od električnih i elektronskih proizvoda mora da ima dozvolu, da vodi evidenciju o količini i vrsti preuzetih električnih ili elektronskih proizvoda i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Pri stavljanju u promet može se zabraniti ili ograničiti korišćenje nove električne i elektronske opreme koja sadrži olovo, živu, kadmijum, šestovalentni hrom, polibromovane bifenile (PBB) i polibromovane difenil etre (PBDE).

Ministar bliže propisuje listu električnih i elektronskih proizvoda, mere zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koja sadrži opasne materije, način i postupak upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda.

Upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu

Član 51

Otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu odvojeno se sakupljaju.

Zabranjeno je bez prethodnog tretmana odlagati otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu.

Vlasnik otpadnih fluorescentnih cevi koje sadrže živu dužan je da ih preda radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman ili odlaganje otpadnih fluorescentnih cevi koje sadrže živu mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količini koja je sakupljena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način i postupak za upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu.

Upravljanje PCB i PCB otpadom

Član 52

Otpad koji sadrži PCB odvojeno se sakuplja.

Zabranjeno je:

- 1) dopunjavanje transformatora sa PCB;
- 2) ponovno korišćenje PCB otpada;
- 3) dobijanje reciklažom PCB iz PCB otpada;
- 4) privremeno skladištenje PCB, PCB otpada ili uređaja koji sadrži PCB duže od 24 meseca pre obezbeđivanja njihovog odlaganja ili dekontaminacije;
- 5) spaljivanje PCB ili PCB otpada na brodovima;
- 6) korišćenje uređaja koji sadrže PCB ako nisu u ispravnom radnom stanju ili ako cure.

Vlasnik PCB i PCB otpada dužan je da obezbedi njihovo odlaganje, odnosno dekontaminaciju.

Vlasnik uređaja u upotrebi koji sadrži PCB ili za koji postoji mogućnost da je kontaminiran sadržajem PCB, dužan je da izvrši ispitivanje sadržaja PCB preko ovlašćene laboratorije za ispitivanje otpada.

Vlasnik uređaja koji sadrži više od 5 dm³ PCB dužan je ministarstvu da prijavi uređaj, dostavi plan zamene, odnosno odlaganja i dekontaminacije uređaja, obezbedi odlaganje, odnosno njihovu dekontaminaciju, kao i da o svim promenama podataka koji se odnose na uređaj obaveštava ministarstvo u roku od tri meseca od dana nastanka promene.

Pored vlasnika, uređaj iz stava 5. ovog člana može da prijavi i lice koje održava taj uređaj.

Svi uređaji koji sadrže PCB i prostorije ili postrojenja u kojima su smešteni, kao i dekontaminirani uređaji moraju biti označeni.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman, dekontaminaciju ili odlaganje PCB otpada mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količini koja je sakupljena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Agencija vodi registar uređaja u upotrebi koji sadrže PCB.

Ministar bliže propisuje:

- 1) sadržinu, izgled oznake i način označavanja uređaja koji sadrže PCB i prostorije ili postrojenja u kojima su smešteni, kao i dekontaminiranih uređaja;

- 2) način odlaganja PCB ili PCB otpada, dekontaminacije uređaja koji sadrže PCB i metode ispitivanja sadržaja PCB;
- 3) sadržinu prijave podataka i registra uređaja u upotrebi koji sadrže PCB i PCB otpada;
- 4) sadržaj zahteva za izdavanje dozvole za dekontaminaciju uređaja koji sadrže PCB.

Upravljanje otpadom koji sadrži, sastoji se ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs otpad)

Član 53

POPs otpad, u smislu ovog zakona, jeste otpad koji se sastoji, sadrži ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs materije).

Lice koje vrši tretman ili odlaganje otpada iz stava 1. ovog člana dužno je da obezbedi da ostaci posle tretmana nemaju karakteristike POPs materija.

Vlasnik POPs otpada dužan je da ministarstvu prijavi vrstu i količinu POPs otpada.

Ministar bliže propisuje listu POPs materija, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs materijama.

Upravljanje otpadom koji sadrži azbest

Član 54

Otpad koji sadrži azbest odvojeno se sakuplja, pakuje, skladišti i odlaže na deponiju na vidljivo označenom mestu namenjenom za odlaganje otpada koji sadrži azbest.

Proizvođač ili vlasnik otpada koji sadrži azbest obavezan je da primeni mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Vlasnik otpada koji sadrži azbest dužan je da vodi evidenciju o količinama otpada koji skladišti ili odlaže i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način pakovanja, kriterijume, uslove i način konačnog odlaganja otpada koji sadrži azbest i druge mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Upravljanje otpadnim vozilima

Član 55

Otpadna, odnosno neupotrebljiva vozila jesu motorna vozila ili delovi vozila koja su otpad i koja vlasnik želi da odloži ili je njihov vlasnik nepoznat.

Proizvođač ili uvoznik dužan je da pruži informacije o rasklapanju, odnosno odgovarajućem tretmanu neupotrebljivog vozila.

Vlasnik otpadnog vozila je pravno ili fizičko lice kome ovo vozilo pripada, a nastalo je njegovom aktivnošću.

Vlasnik otpadnog vozila (ako je poznat) dužan je da obezbedi predaju vozila licu koje ima dozvolu za sakupljanje ili tretman.

Ako je vlasnik otpadnog vozila nepoznat, jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbedi sakupljanje i predaju vozila licu koje ima dozvolu za tretman.

Jedinica lokalne samouprave uređuje postupak sakupljanja i predaje vozila iz stava 5. ovog člana i ima pravo na naplatu troškova ako se naknadno utvrdi vlasnik otpadnog vozila.

Lice koje vrši tretman otpadnih vozila dužno je da:

- 1) vodi evidenciju o svim fazama tretmana i podatke dostavlja Agenciji;
- 2) obezbedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnog vozila radi daljeg tretmana pre odlaganja;
- 3) obezbedi tretman otpadnih vozila i odlaganje delova koji se ne mogu preraditi;
- 4) vlasniku ili licu koje sakuplja otpadna vozila izda potvrdu o preuzimanju vozila;
- 5) potvrdu o rasklapanju otpadnog vozila dostavi organu nadležnom za registraciju vozila.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadnim vozilima.

Upravljanje otpadom iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita i farmaceutskim otpadom

Član 56

Otpad iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita obavezno se razvrstava na mestu nastanka na opasan i neopasan.

Opasan otpad iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita uključuje infektivni, patološki, hemijski, toksični ili farmaceutski otpad, kao i citotoksične lekove, oštre instrumente i drugi opasan otpad.

Lica koja upravljaju objektima iz stava 1. ovog člana dužna su da izrade plan upravljanja otpadom i imenuju odgovorno lice za upravljanje otpadom.

Plan upravljanja otpadom u objektima u kojima se godišnje proizvede više od 500 kilograma opasnog otpada odobrava ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u saradnji sa ministarstvom.

Odgovorno lice iz stava 3. ovog člana dužno je da vodi evidenciju o količinama opasnog otpada i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Farmaceutski otpad uključuje farmaceutske proizvode, lekove i hemikalije koji su rasuti, pripremljeni a neupotrebljeni ili im je istekao rok upotrebe ili se moraju odbaciti iz bilo kojeg razloga.

Proizvođač i vlasnik farmaceutskog otpada dužan je da sa farmaceutskim otpadom postupa kao sa opasnim otpadom.

Apoteke i zdravstvene ustanove dužne su da neupotrebljive lekove (lekovi sa isteklim rokom trajanja, rasuti lekovi, neispravni lekovi u pogledu kvaliteta i dr.) vrate proizvođaču, uvozniku ili distributeru radi bezbednog tretmana kad god je to moguće, naročito citostatike i narkotike. U slučaju da to nije moguće, ovaj otpad se dostavlja apotekama koje su dužne da preuzimaju neupotrebljive lekove od građana.

Apoteke i zdravstvene ustanove vode i čuvaju evidenciju o farmaceutskom otpadu i podatke dostavljaju Agenciji.

Ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar bliže propisuju:

- 1) sadržinu plana upravljanja otpadom, način i postupak upravljanja opasnim otpadom iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita;
- 2) način upravljanja farmaceutskim otpadom i listu apoteka koje su dužne da preuzimaju neupotrebljive lekova od građana.

Upravljanje otpadom iz proizvodnje titan-dioksida

Član 57

Otpad od titan-dioksida, u smislu ovog zakona, jesu sve vrste otpada nastale u toku proizvodnje titan-dioksida, koji proizvođač odlaže ili je obavezan da odloži u skladu sa ovim zakonom, kao i ostatak nastao u toku tretmana ove vrste otpada.

Operacije odlaganja otpada od titan-dioksida ne mogu se vršiti bez dozvole ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine.

Proizvođač i vlasnik otpada dužan je da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količinama ove vrste otpada koja je sakupljena, uskladištena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Proizvođač i vlasnik titan-dioksida i otpada od titan-dioksida u obavezi je da sprovodi mere nadzora nad operacijama odlaganja i kontrolu zemljišta, vode i vazduha na lokaciji gde je otpad od titan-dioksida korišćen, čuvan ili odložen.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadom od titan-dioksida, kao i mere nadzora i monitoringa životne sredine na lokaciji.

Upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom

Član 58

Materijali koji se koriste za ambalažu moraju biti proizvedeni i dizajnirani na način da tokom njihovog životnog ciklusa ispunjavaju uslove zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja ljudi, zdravstvene ispravnosti upakovanog proizvoda, kao i uslove za transport proizvoda i upravljanje otpadom.

Ambalažom i ambalažnim otpadom upravlja se u skladu sa posebnim zakonom.

VIII DOZVOLE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

Izdavanje i vrste dozvola

Član 59

Za obavljanje jedne ili više delatnosti u oblasti upravljanja otpadom pribavljaju se dozvole, i to:

- 1) dozvola za sakupljanje otpada;
- 2) dozvola za transport otpada;
- 3) dozvola za skladištenje otpada;
- 4) dozvola za tretman otpada;
- 5) dozvola za odlaganje otpada.

Za obavljanje više delatnosti jednog operatera može se izdati jedna integralna dozvola.

Dozvola za sakupljanje i transport opasnog otpada izdaje se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Dozvole iz st. 1. i 2. ovog člana izdaju se za obavljanje delatnosti u oblasti upravljanja otpadom za koje se, prema propisima kojima se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine, ne izdaje integrisana dozvola, kao i za rad postojećih postrojenja u oblasti upravljanja otpadom koja podležu izdavanju integrisane dozvole.

Protiv rešenja kojim je izdata dozvola iz stava 4. ovog člana operater može izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Nadležnost za izdavanje dozvola

Član 60

Dozvole za sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i odlaganje opasnog otpada, dozvolu za tretman inertnog i neopasnog otpada spaljivanjem i dozvolu za tretman otpada u mobilnom postrojenju izdaje ministarstvo.

Dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje inertnog i neopasnog otpada na teritoriji više jedinica lokalne samouprave izdaje ministarstvo, a na teritoriji autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine.

Autonomnoj pokrajini poverava se izdavanje dozvola za sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i odlaganje otpada za sve aktivnosti na teritoriji autonomne pokrajine i za sva postrojenja za koja dozvolu za izgradnju izdaje nadležni organ autonomne pokrajine.

Gradu, odnosno gradu Beogradu poverava se izdavanje dozvole za sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i odlaganje inertnog i neopasnog otpada na teritoriji grada, odnosno grada Beograda.

Opštini se poverava izdavanje dozvole za sakupljanje, transport, skladištenje, tretman i odlaganje inertnog i neopasnog otpada na njenoj teritoriji.

Izuzeci

Član 61

Dozvola se ne izdaje za:

- 1) kretanje otpada unutar lokacije proizvođača otpada;
- 2) kontejnere za otpad iz domaćinstva na javnim mestima;
- 3) skladišta kapaciteta manje od 10 tona inertnog otpada;
- 4) skladišta kapaciteta manje od 2 tone neopasnog otpada;
- 5) mehaničku pripremu neopasnog otpada za transport (presovanje, baliranje, seckanje i drugo).

Za mesta na kojima se skladišti inertni i neopasni otpad iz stava 1. tač. 3) i 4) ovog člana, izdaje se potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole.

Zahtev za izuzimanje od obaveze pribavljanja dozvole sadrži naročito:

- 1) podatke o operateru;
- 2) podatke o postrojenju i lokaciji;
- 3) podatke o kapacitetu postrojenja;

4) saglasnost na procenu rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu i plan zaštite od udesa ako je operater u obavezi da takvu saglasnost pribavi.

Ministar bliže propisuje sadržinu potvrde iz stava 2. ovog člana.

Zahtev za izdavanje dozvole

Član 62

Operateri postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada podnose zahtev za izdavanje dozvole.

Zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahteva;
- 2) podatke o postrojenju i lokaciji;
- 3) podatke o kapacitetu postrojenja;
- 4) podatke o vrsti, količini i poreklu otpada;
- 5) metode i tehnologije koje će se koristiti;
- 6) podatke o opremi i uređajima koji će se koristiti;
- 7) broj zaposlenih i njihove kvalifikacije;
- 8) podatke o kvalifikovanom licu odgovornom za stručni rad.

Uz zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana, operater prilaže sledeću dokumentaciju:

- 1) potvrdu o registraciji;
- 2) radni plan postrojenja za upravljanje otpadom;
- 3) plan zaštite od udesa i overen elaborat zaštite od požara, u skladu sa zakonom;
- 4) plan za zatvaranje postrojenja;
- 5) izjavu o metodama tretmana ili odlaganja otpada;
- 6) izjavu o metodama tretmana i odlaganja ostataka iz postrojenja;
- 7) saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu ili studiju o proceni uticaja zatečenog stanja ili akt o oslobođenju od obaveze izrade procene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom;

- 8) kopije odobrenja i saglasnosti drugih nadležnih organa, izdatih u skladu sa zakonom;
- 9) finansijske i druge garancije ili odgovarajuće osiguranje za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima;
- 10) potvrdu o uplati odgovarajuće administrativne takse.

Nadležni organ za izdavanje dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada, po potrebi, može zahtevati dodatne podatke, informacije ili dokumentaciju za izdavanje dozvole.

Ministar propisuje obrazac zahteva za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana.

Postupak izdavanja dozvole

Član 63

Zahtev za izdavanje dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada podnosi se ministarstvu, odnosno autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave.

Nadležni organ za izdavanje dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema zahteva obaveštava podnosioca i javnost o prijemu zahteva za izdavanje dozvole.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, istovremeno sa obaveštenjem iz stava 2. ovog člana dostavlja podneti zahtev jedinici lokalne samouprave, zajedno sa dokumentacijom radi pribavljanja mišljenja.

Jedinica lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana prijema zahteva iz stava 3. ovog člana, dužna je da razmotri zahtev i da ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine dostavi svoje mišljenje sa obrazloženim predlogom za prihvatanje ili odbijanje zahteva.

Jedinica lokalne samouprave, pre davanja mišljenja iz stava 3. ovog člana, pribavlja mišljenja drugih zainteresovanih organa i organizacija (urbanizma, zaštite prirode, komunalnih delatnosti, unutrašnjih poslova, zaštite potrošača, i dr.).

Nadležni organ za izdavanje dozvole, razmatra podneti zahtev, priloženu dokumentaciju i pribavljena mišljenja i izdaje dozvolu podnosiocu zahteva u roku od 15 dana od dana isteka roka iz stava 4. ovog člana ili donosi rešenje kojim odbija zahtev, uz obrazloženje o razlozima odbijanja.

Sadržaj dozvole

Član 64

Dozvolom se utvrđuju uslovi za obavljanje delatnosti operatera u postrojenju za skladištenje, tretman i odlaganje otpada.

Dozvola sadrži naročito:

- 1) podatke o lokaciji;
- 2) tehničke i tehnološke uslove za rad postrojenja;
- 3) podatke o poreklu, odredištu i tretmanu otpada;
- 4) podatke o vrsti i količini otpada koji se tretira ili odlaže;
- 5) procedure za kontrolu rada postrojenja i monitoring životne sredine;
- 6) mere zaštite od udesa, mere zaštite od požara, kao i procedure za zatvaranje postrojenja;
- 7) visinu finansijske garancije ili drugog instrumenta za pokriće troškova rada postrojenja;
- 8) obavezu dostavljanja podataka o vrsti i količinama tretiranog i odloženog otpada, kao i o rezultatima monitoringa.

Ako se dozvola izdaje za odlaganje otpada, pored podataka iz stava 1. ovog člana, sadrži i podatke o:

- 1) klasi deponije (za inertni, opasni ili neopasni otpad);
- 2) proceduri za prijem otpada;
- 3) ukupnom kapacitetu deponije;
- 4) tehničkoj dokumentaciji za izgradnju deponije i o postrojenju i opremi koja će se koristiti;
- 5) operativnom planu sa rasporedom i dinamikom punjenja deponije;
- 6) planovima za zatvaranje i rekultivaciju;
- 7) visini finansijske garancije ili drugog instrumenta za pokriće troškova rada deponije i naknadnog održavanja lokacije posle zatvaranja.

Dozvola za mobilno postrojenje za tretman otpada sadrži i obavezu operatera da o svakoj promeni lokacije obavesti ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine i dostavi odobrenje za lokaciju.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled dozvole.

Odbijanje i odbacivanje zahteva za izdavanje dozvole

Član 65

Nadležni organ za izdavanje dozvole donosi rešenje kojim se odbija zahtev za izdavanje dozvole, ako:

- 1) zahtev nije u skladu sa regionalnim i lokalnim planom upravljanja otpadom;
- 2) nisu ispunjeni uslovi u pogledu metoda upravljanja otpadom;
- 3) podnosilac zahteva nema kvalifikovanih lica odgovornih za stručni rad u postrojenju.

U slučaju da zahtev za izdavanje dozvole ne sadrži propisane podatke i dokumentaciju, nadležni organ za izdavanje dozvole dužan je da podnosiocu zahteva odredi razuman rok za otklanjanje nedostataka, odnosno dostavljanje dokaza.

Ako podnosilac zahteva u određenom roku ne otkloni nedostatke, odnosno ne dostavi tražene dokaze, nadležni organ za izdavanje dozvole odbacuje zahtev, u skladu sa zakonom.

Rok važenja dozvola

Član 66

Dozvole za skladištenje, tretman i odlaganje otpada izdaju se na period od 10 godina.

Posle isteka roka iz stava 1. ovog člana podnosi se zahtev za obnavljanje i/ili reviziju uslova iz dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Zahtev za obnavljanje dozvole podnosi se 120 dana pre isteka važenja dozvole radi obezbeđenja kontinuiteta važenja dozvole.

Operater deponije odgovoran je za primenu uslova propisanih dozvolom i posle zatvaranja deponije, sve dok nadležni organ za izdavanje dozvole, ne izda potvrdu kojom se garantuje da su rizici po zdravlje ljudi i životnu sredinu svedeni na prihvatljiv nivo.

Ako se pokrene postupak stečaja ili likvidacije lica koje ima dozvolu, odgovornost za ispunjenje uslova propisanih u dozvoli prenosi se na pravnog sledbenika ili vlasnika zemljišta, ako u međuvremenu i vlasnik zemljišta bankrotira, odgovornost za ispunjenje uslova propisanih u dozvoli preuzima nadležni organ za izdavanje dozvole.

Oduzimanje dozvole

Član 67

Dozvola se oduzima ako operater ne postupa u skladu sa uslovima propisanim dozvolom.

Ako nadležni organ za izdavanje dozvole, inspekcijским nadzorom utvrdi da operater ne ispunjava uslove propisane dozvolom, nalaže mere i utvrđuje rok za izvršenje naloženih mera.

Ako operater u utvrđenom roku ne postupi po nalogu iz stava 2. ovog člana, nadležni organ za izdavanje dozvole, donosi akt o oduzimanju dozvole.

Aktom o oduzimanju dozvole zabranjuje se prijem otpada u postrojenje i obavezuje se operater da postupa u skladu sa svim drugim uslovima iz dozvole.

Izmena dozvole

Član 68

Uslovi iz dozvole mogu se promeniti u roku važenja dozvole, ako:

- 1) operater podnese zahtev za promenu;
- 2) postoji opasnost da nastane šteta ili nastane šteta po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) dođe do izmena zakona i drugih propisa;
- 4) promene uslova u dozvoli, uslovi bezbednosti u radu zahtevaju reviziju, odnosno izmenu dozvole.

Promenu uslova u dozvoli, odnosno reviziju dozvole iz stava 1. tač. 2), 3) i 4) ovog člana vrši nadležni organ po službenoj dužnosti.

Ako izmenu dozvole vrši ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, o izvršenju reviziji dozvole obaveštava jedinicu lokalne samouprave.

Obaveštavanje javnosti

Član 69

Nadležni organ za izdavanje dozvole obaveštava javnost o prijemu zahteva za izdavanje dozvole, dokumentaciji koja je podneta uz zahtev i izdatoj dozvoli putem sredstava javnog informisanja ili interneta, odnosno na uobičajen lokalni način.

Javno obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv podnosioca zahteva, registarski broj, lični identifikacioni broj i adresu;
- 2) lokaciju postrojenja;
- 3) kratki opis aktivnosti;
- 4) rok za dostavljanje mišljenja i predloga;
- 5) mesto gde se može izvršiti uvid u podneti zahtev za izdavanje dozvole.

Ukoliko zahtev za izdavanje dozvole ili dozvola uključuju poslovnu tajnu ili podatak koji bi, u skladu sa zakonom, zahtevao ograničen pristup javnosti, nadležni organ za

izdavanje dozvole može odlučiti da za određene delove zahteva za izdavanje dozvole ili dozvole ograniči pristup javnosti.

Ograničenje iz stava 3. ovog člana ne odnosi se na informaciju o emisijama, rizicima od udesa, rezultate monitoringa i inspeksijskog nadzora.

Dozvola za sakupljanje i transport otpada

Član 70

Dozvola za sakupljanje i/ili transport otpada izdaje se licu registrovanom za obavljanje delatnosti sakupljanja, odnosno licu koje ima svojstvo prevoznika u skladu sa zakonima kojima se uređuje prevoz u javnom saobraćaju, odnosno domaćem prevozniku, u skladu sa zakonima kojima se uređuje međunarodni javni prevoz, osim:

1) ako sam proizvođač otpada transportuje otpad u postrojenje za upravljanje otpadom koje za to ima dozvolu, koristeći svoja transportna sredstva, a količine otpada ne prelaze 1000 kilograma po jednoj pošiljci, isključujući opasan otpad;

2) za lice koje prenosi otpad iz domaćinstva u kontejnere, centre za sakupljanje ili u postrojenje za upravljanje otpadom ili vraća ambalažu ili iskorišćene proizvode proizvođaču ili prodavcu;

3) za fizička lica, odnosno individualne sakupljače otpada, koji sakupljaju razvrstan neopasan otpad na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o podnosiocu zahteva, registraciji za obavljanje delatnosti, vrsti otpada, lokaciji i opremi za sakupljanje, prevoznim sredstvima i druge podatke na zahtev nadležnog organa za izdavanje dozvole.

Dozvolom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se obavezne mere postupanja prilikom sakupljanja, odnosno transporta inertnog, neopasnog i opasnog otpada, u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se na period od pet godina i može se obnoviti.

Ako pravno ili fizičko lice iz stava 1. ovog člana ne postupa u skladu sa uslovima propisanim dozvolom, nadležni organ za izdavanje dozvole donosi rešenje o oduzimanju dozvole, u skladu sa članom 67. ovog zakona.

IX PREKOGRANIČNO KRETANJE OTPADA

Uslovi i način prekograničnog kretanja otpada

Član 71

Prekogranično kretanje otpada vrši se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Prekogranično kretanje otpada prati dokumentacija o kretanju od mesta gde je kretanje počelo do konačnog odredišta u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima i međunarodnim propisima koji se odnose na prekogranični promet.

Otpad za čiji tretman ili odlaganje na ekološki prihvatljiv i efikasan način nema tehničkih mogućnosti i postrojenja u Republici Srbiji, izvozi se.

Neopasan otpad se može uvoziti radi tretmana pod uslovom da postoji postrojenje za tretman tog otpada.

Zabranjen je uvoz otpada radi odlaganja i iskorišćenja u energetske svrhe u skladu sa ovim zakonom.

Zabranjen je uvoz opasnog otpada.

Izuzetno od odredbe stava 6. ovog člana pojedine vrste opasnog otpada koje su potrebne kao sekundarne sirovine prerađivačkoj industriji u Republici Srbiji, u skladu sa nacionalnim ciljevima prerade tih otpada, mogu se uvoziti na osnovu dozvole koju izdaje ministarstvo.

Uvoz opasnog otpada iz stava 7. ovog člana može se dozvoliti pod uslovom da postoji postrojenje za preradu tog otpada za čiji rad je izdata dozvola, u skladu sa zakonom.

Prekogranično kretanje otpada vrši se pod uslovom da se otpad pakuje, obeležava i transportuje na način kojim se obezbeđuju uslovi za najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Lice koje ima svojstvo prevoznika u skladu sa zakonima kojima se uređuje međunarodni prevoz u javnom saobraćaju mora posedovati akt kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za otpočinjanje i obavljanje javnog prevoza stvari i uverenje o osposobljenosti za obavljanje međunarodnog javnog prevoza.

Vlada određuje pojedine vrste opasnog otpada koje se mogu uvoziti kao sekundarne sirovine.

Uvoz, izvoz i tranzit otpada

Član 72

Zahtev za izdavanje dozvole za uvoz, izvoz i tranzit otpada podnosi se u skladu sa zakonom.

Za svako prekogranično kretanje otpada, uz zahtev za izdavanje dozvole, ministarstvu se podnosi dokumentacija koja sadrži naročito:

- 1) ugovor zaključen između uvoznika i izvoznika;
- 2) opštu i posebnu dokumentaciju koja se podnosi uz zahtev u skladu sa posebnim propisom;

3) druge dokaze i dokumentaciju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Za prekogranično kretanje otpada podnosilac zahteva obezbeđuje odgovarajuću finansijsku garanciju i polisu osiguranja ili drugi oblik osiguranja zavisno od zahteva države uvoza ili tranzita, u iznosu koji je potreban za troškove tretmana otpada, kao i za troškove sanacije u slučaju udesa.

Ministarstvo donosi odluku po zahtevu za odobravanje uvoza, izvoza i tranzita otpada na osnovu činjenica sadržanih u dokumentaciji koja se podnosi uz zahtev, pri čemu posebno uzima u obzir:

- 1) da li je uvoz/izvoz otpada zabranjen za potrebe ponovnog iskorišćenja ili odlaganja u državi uvoza/izvoza;
- 2) da li država izvoza/tranzita/uvoza primenjuje sistem obaveštavanja o prekograničnom kretanju otpada koji nije opasan otpad;
- 3) da li će se sa otpadom namenjenim za ponovno iskorišćenje ili odlaganje postupati na ekološki prihvatljiv način;
- 4) da li se ponovno iskorišćenje vrši u postrojenjima države uvoza koja imaju niži standard tretmana za određenu vrstu otpada nego u državi izvoza, uzimajući u obzir potrebu obezbeđivanja odgovarajućeg funkcionisanja unutrašnjeg tržišta;
- 5) stanje prerađivačkih kapaciteta na teritoriji Republike Srbije, podatke o raspoloživim i potrebnim količinama otpada kao sekundarne sirovine koje vodi Agencija;
- 6) zaštitu neobnovljivih prirodnih i energetske resursa;
- 7) nacionalne ciljeve prerade za određene vrste otpada.

Dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada na čije se prekogranično kretanje primenjuje kontrolni postupak propisan potvrđenim međunarodnim ugovorom izdaje se u roku od 60 dana od dana prijema zahteva iz stava 2. ovog člana.

Uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja u više pošiljki odobrava se za period do 12 meseci.

Podnosilac zahteva može zatražiti dozvolu za uvoz, izvoz i tranzit više pošiljki u slučaju kada se radi o otpadu istih fizičko-hemijskih osobina, koji se otprema na isto odredište preko istih graničnih prelaza.

Izvoznik, odnosno uvoznik je dužan da do 31. marta tekuće godine dostavi ministarstvu podatke o izvršenom izvozu, odnosno uvozu otpada za prethodnu godinu.

Ako izvoznik ne dostavi podatke iz stava 7. ovog člana ministarstvo izvozniku zabranjuje dalji izvoz otpada sve dok izvoznik ne dostavi podatke i o zabrani obaveštava organ nadležan za poslove carine.

Vlada bliže propisuje:

- 1) listu opasnog otpada čiji je uvoz zabranjen;
- 2) listu opasnog otpada koji se može uvoziti;
- 3) listu opasnog otpada čiji je izvoz i tranzit dozvoljen;
- 4) listu neopasnog otpada čiji je uvoz, izvoz i tranzit dozvoljen;
- 5) listu neopasnog otpada za koji se ne izdaje dozvola, sa dokumentacijom koja prati prekogranično kretanje;
- 6) sadržinu, izgled i uputstvo za popunjavanje Obaveštenja o prekograničnom kretanju otpada;
- 7) sadržinu, izgled i uputstvo za popunjavanje Dokumenta o prekograničnom kretanju otpada.

Zabrana prekograničnog kretanja otpada

Član 73

Zabranjeno je prekogranično kretanje otpada ako:

- 1) sve zemlje koje učestvuju nisu obavestene;
- 2) sve zemlje koje učestvuju nisu izdale dozvolu;
- 3) izdata dozvola predstavlja falsifikat ili je pribavljena prevarom;
- 4) se vrši suprotno izdatoj dozvoli;
- 5) se vrši namerno odlaganje otpada suprotno odredbama ovog zakona i opštim principima međunarodnog zakonodavstva o zaštiti životne sredine.

Ako prekogranično kretanje otpada za koje je izdata dozvola ne može da se izvrši u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno ako se u roku od 90 dana od dana dolaska otpada na odredište u zemlji uvoza ne može naći rešenje za odlaganje otpada na ekološki prihvatljiv način, zemlja koja izvozi otpad dužna je da obezbedi vraćanje otpada, o trošku izvoznika.

U slučaju iz stava 2. ovog člana lice koje ima dozvolu za uvoz, izvoz ili tranzit otpada obaveštava ministarstvo i organ nadležan za poslove carine koji obezbeđuju nesmetano vraćanje otpada u zemlju izvoza.

X IZVEŠTAVANJE O OTPADU I BAZA PODATAKA

Izveštaji o upravljanju otpadom

Član 74

Izveštaj o upravljanju otpadom na teritoriji Republike Srbije sastavni je deo Izveštaja o stanju životne sredine i podnosi se jedanput u dve godine Narodnoj skupštini.

Skupština autonomne pokrajine jedanput u dve godine razmatra izveštaj o realizaciji regionalnih i lokalnih planova na svojoj teritoriji.

Dve ili više jedinica lokalne samouprave koje su donele regionalni plan upravljanja otpadom razmatraju izveštaj o realizaciji plana jedanput u dve godine i izveštaj dostavljaju ministarstvu, Agenciji i nadležnom organu autonomne pokrajine.

Jedinica lokalne samouprave razmatra izveštaj o realizaciji lokalnog plana upravljanja otpadom jedanput u dve godine i izveštaj dostavlja ministarstvu, Agenciji i nadležnom organu autonomne pokrajine.

Ministar propisuje sadržinu i obrazac izveštaja o realizaciji pokrajinskog, regionalnog i lokalnog plana upravljanja otpadom.

Izveštavanje

Član 75

Proizvođač i vlasnik otpada, izuzev domaćinstva, dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o otpadu i dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Pravna lica, odnosno preduzetnici koji učestvuju u prometu otpada dužni su da Agenciji dostavljaju podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet, na propisan način.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: vrsti, količini, poreklu, karakterizaciji i klasifikaciji, sastavu, skladištenju, transportu, uvozu, izvozu, tretmanu i odlaganju nastalog otpada, kao i otpada primljenog u postrojenje za upravljanje otpadom.

Proizvođač i vlasnik otpada čuva najmanje pet godina osnovna dokumenta i podatke iz izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Jedinica lokalne samouprave vodi i čuva evidenciju o prikupljenom komunalnom otpadu, kao i popis neuređenih deponija i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Agencija čuva originale izveštaja o otpadu najmanje 25 godina za potrebe statistike Republike Srbije o proizvodnji otpada.

Agencija jedanput godišnje, najkasnije do 31. maja tekuće godine, kao i po potrebi, odnosno na zahtev, dostavlja podatke ministarstvu.

Ministar propisuje:

- 1) obrazac dnevne evidencije i godišnjeg izveštaja o otpadu sa uputstvom za njegovo popunjavanje;
- 2) metodologiju za prikupljanje podataka o sastavu i količinama komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
- 3) metodologiju za prikupljanje podataka o vrstama i količinama otpada, uključujući i sekundarne sirovine, koje su stavljene u promet.

Registar izdatih dozvola

Član 76

Registar izdatih dozvola ustanovljava i vodi nadležni organ za izdavanje dozvole i podatke iz registra dostavlja Agenciji.

Registar izdatih dozvola je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o izdatim dozvolama za upravljanje otpadom i dozvolama za uvoz, izvoz i tranzit otpada.

Podaci upisani u registar izdatih dozvola su javni.

Ministar propisuje sadržinu, način vođenja i izgled registra.

XI FINANSIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Troškovi upravljanja otpadom

Član 77

Troškovi upravljanja otpadom utvrđuju se prema količini i svojstvima otpada u skladu sa načelom "zagađivač plaća" i obuhvataju:

- 1) troškove odvojenog sakupljanja otpada;
- 2) troškove prevoza otpada;
- 3) troškove drugih mera upravljanja otpadom koje nisu pokrivena prihodima ostvarenim prometom otpada;
- 4) troškove uklanjanja otpada koji je nepoznato lice odložilo izvan deponije;
- 5) troškove projektovanja i izgradnje postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada, troškove rada postrojenja, troškove zatvaranja, njegovog naknadnog održavanja nakon prestanka njegovog rada.

Odgovornost proizvođača i vlasnika otpada

Član 78

Proizvođač ili vlasnik otpada snosi troškove sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana i odlaganja otpada u skladu sa zakonom.

Troškove uklanjanja otpada odloženog izvan deponije, čije poreklo ne može da se utvrdi, odnosno ustanovi njegova veza sa proizvođačem, odnosno licem koje ga je odložilo, snosi jedinica lokalne samouprave.

Domaćinstva snose troškove upravljanja otpadom u skladu sa propisima kojima se uređuju komunalne delatnosti.

Cena usluga za upravljanje otpadom

Član 79

Pravno ili fizičko lice koje obavlja delatnost sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana ili odlaganja otpada naplaćuje svoje usluge prema ceni utvrđenoj u skladu sa zakonom.

Cena usluge se određuje u zavisnosti od vrste, količine, karakteristika otpada i učestalosti usluge, kao i od dužine i uslova transporta otpada i ostalih okolnosti koje utiču na cenu organizacije upravljanja otpadom.

Cena usluge deponovanja otpada pokriva sve troškove rada deponije, uključujući finansijske garancije ili druge instrumente i procenjene troškove zatvaranja i naknadnog održavanja lokacije za period od najmanje 30 godina.

Proizvođač ili uvoznik proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, plaća naknadu.

Proizvođač i uvoznik iz stava 4. ovog člana dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda, odnosno dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Sredstva ostvarena od naknade iz stava 4. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije i namenski se koriste za investicione i operativne troškove upravljanja posebnim tokovima otpada preko Fonda za zaštitu životne sredine.

Vlada utvrđuje proizvode koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrazac dnevne evidencije o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda i godišnjeg izveštaja, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja, obveznike plaćanja naknade, kriterijume za obračun, visinu, dinamiku i način obračunavanja i plaćanja naknade.

Finansiranje upravljanja otpadom

Član 80

Sprovođenje Strategije i planova upravljanja otpadom, kao i izgradnja postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada iz nadležnosti Republike Srbije, finansira se iz namenskih sredstava budžeta Republike Srbije koja su prihod Fonda za zaštitu životne

sredine, kredita, donacija i sredstava pravnih i fizičkih lica koja upravljaju otpadom, naknada i drugih izvora finansiranja, u skladu sa zakonom.

Sprovođenje regionalnih planova upravljanja otpadom, kao i izgradnja postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada iz nadležnosti autonomne pokrajine finansira se iz namenskih sredstava budžeta autonomne pokrajine, kredita, donacija i sredstava pravnih i fizičkih lica koja upravljaju otpadom, naknada i drugih izvora finansiranja, u skladu sa zakonom.

Sprovođenje regionalnih i lokalnih planova upravljanja otpadom, kao i izgradnja postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave finansira se iz namenskih sredstava budžeta jedinica lokalne samouprave, kredita, donacija i sredstava pravnih i fizičkih lica koja upravljaju otpadom, naknada i drugih izvora finansiranja, u skladu sa zakonom.

Namensko korišćenje sredstava

Član 81

Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave koristi namenska sredstva iz člana 80. ovog zakona preko Fonda za zaštitu životne sredine, odnosno preko posebnih računa, u skladu sa odlukom skupštine autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Iz prihoda Fonda za zaštitu životne sredine, odnosno posebnih računa finansiraju se programi, projekti i druge investicione i operativne aktivnosti iz oblasti upravljanja otpadom, i to:

- 1) izgradnja postrojenja za upravljanje otpadom;
- 2) unapređenje organizacije upravljanja otpadom;
- 3) upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima, otpadnim uljima, otpadnim gumama, otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, otpadom od fluorescentnih cevi koje sadrže živu i otpadnim vozilima;
- 4) podsticanje odvojenog sakupljanja otpada;
- 5) podsticanje tržišta recikliranih materijala;
- 6) implementacija regionalnih planova upravljanja otpadom iz člana 12. ovog zakona;
- 7) razvoj informacionog sistema za upravljanje otpadom;
- 8) pomoć u razvoju i primeni novih tehnologija za tretman otpada;
- 9) sanacija dugogodišnjeg zagađenja otpadom;

10) programe obrazovanja i jačanja svesti javnosti o pitanjima zaštite životne sredine i upravljanja otpadom;

11) druge troškove, u skladu sa zakonom.

Administrativne takse

Član 82

Operater snosi troškove plaćanja administrativnih taksi, utvrđenih u skladu sa posebnim propisima, za:

- 1) podnošenje zahteva za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 2) izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 3) podnošenje zahteva za izdavanje potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u skladu sa ovim zakonom;
- 4) izdavanje rešenja o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Administrativne takse prihod su budžeta Republike Srbije.

XII NADZOR

Nadzor nad radom

Član 83

Ministarstvo vrši nadzor nad radom Agencije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, kao i ovlašćenih pravnih lica, u vršenju poverenih poslova.

Inspekcijski nadzor

Član 84

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih za njegovo izvršavanje vrši ministarstvo, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Inspekcijski nadzor vrši se preko inspektora za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspektor) u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad aktivnostima upravljanja otpadom koji se u celini obavljaju na teritoriji autonomne pokrajine i radom postrojenja za upravljanje otpadom za koje nadležni organ autonomne pokrajine izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Gradu, odnosno gradu Beogradu poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad aktivnostima sakupljanja i transporta inertnog i neopasnog otpada, odnosno nad radom postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje inertnog i neopasnog otpada za koje nadležni organ izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Opštini se poverava vršenje inspekcijskog nadzora nad aktivnostima sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana i odlaganja inertnog i neopasnog otpada, za koje nadležni organ izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Prava i dužnosti inspektora

Član 85

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da proverava i kontroliše naročito:

- 1) sprovođenje i ažuriranje planova upravljanja otpadom;
- 2) sprovođenje i ažuriranje radnog plana postrojenja za upravljanje otpadom;
- 3) upotrebu i korišćenje odgovarajućih tehnologija i efikasnog korišćenja sirovina i energije;
- 4) upravljanje otpadom u postrojenjima koja stvaraju otpad, primenu mera i postupaka za smanjenje njegovih količina ili opasnih svojstava, klasifikaciju, sakupljanje, skladištenje, tretman, transport i odlaganje otpada;
- 5) tehničke karakteristike i kapacitete, organizaciju i rad postrojenja za upravljanje otpadom, uključujući monitoring, metode tretmana i mere predostrožnosti u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- 6) ispunjenost uslova za izgradnju i rad postrojenja za skladištenje, tretman i odlaganje otpada;
- 7) postupanje sa otpadom u toku njegovog sakupljanja i transporta, odnosno u toku njegovog kretanja;
- 8) postupanje sa otpadom u prekograničnom kretanju na poziv carinskih službenika;
- 9) ispunjenost uslova za rad, zatvaranje i rekultivaciju postojećih deponija otpada i nadzor nad deponijom posle njenog zatvaranja u periodu od najmanje 30 godina;
- 10) postupak klasifikacije, skladištenja, pakovanja, obeležavanja i transporta opasnog otpada, u skladu sa ovim i drugim zakonom;
- 11) postupanje sa otpadom u skladu sa propisanim obavezama upravljanja posebnim tokovima otpada;
- 12) primenu propisanih mera i postupaka za sprečavanje udesa i u slučaju udesa;

13) propisane zabrane i ograničenja;

14) rad lica odgovornog za upravljanje otpadom i kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom;

15) vođenje i čuvanje propisane evidencije sa podacima o poreklu, odredištu, tretmanu, vrsti i količini otpada;

16) sprovođenje drugih propisanih mera i postupaka upravljanja otpadom.

Ovlašćenja inspektora

Član 86

U vršenju poslova iz člana 85. ovog zakona inspektor je ovlašćen da:

1) naredi sprovođenje plana upravljanja otpadom i njegovo ažuriranje;

1a) naredi zajedničko obezbeđivanje i sprovođenje upravljanja otpadom na teritoriji jedinica lokalne samouprave;

2) naredi sprovođenje radnog plana postrojenja za upravljanje otpadom i njegovo ažuriranje;

3) zabrani korišćenje tehnologije i rad postrojenja koja ne ispunjavaju uslove za smanjenje nastajanja otpada i efikasno korišćenje sirovina;

4) naredi proizvođaču proizvoda koji posle upotrebe postaje opasan otpad da taj otpad preuzme bez naknade ili da tu obavezu prenese na lice ovlašćeno za upravljanje opasnim otpadom, u skladu sa ovim zakonom;

5) naredi proizvođaču otpada da izvrši klasifikaciju otpada i pribavi dokaze o karakterizaciji otpada, odnosno upotrebnoj vrednosti reciklabilnog materijala;

6) naredi proizvođaču, odnosno vlasniku otpada, odvojeno sakupljanje otpada u skladu sa potrebama budućeg tretmana;

7) naredi proizvođaču otpada da preda otpad pravnom ili fizičkom licu koje je ovlašćeno za upravljanje otpadom, ako nije u mogućnosti da organizuje postupanje sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;

8) naredi proizvođaču otpada da vodi i čuva propisane evidencije, licu koje vrši promet da dostavlja podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet;

9) naredi proizvođaču otpada da odredi lice odgovorno za upravljanje otpadom;

10) zabrani svako kretanje otpada suprotno uslovima u dozvoli izdatoj u skladu sa ovim zakonom;

- 11) zabrani tretman otpada suprotno uslovima iz dozvole;
- 12) zabrani rad postrojenja i upotrebu opreme za tretman otpada koja se ne koristi u skladu sa tehničkim uputstvom;
- 13) zabrani tretman otpada ako otpad nije obezbeđen i zaštićen od rasipanja i procurivanja;
- 14) zabrani prijem i odlaganje otpada na deponiji suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;
- 15) naredi sprovođenje mera kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine na deponiji u skladu sa zakonom;
- 16) naredi sprovođenje rekultivacije deponije posle njenog zatvaranja i nadzor nad deponijom u periodu od najmanje 30 godina, u cilju smanjenja rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 17) naredi pravnom licu koje obavlja poslove upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom, određivanje kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom;
- 18) naredi pravnom licu koje obavlja poslove upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom vođenje i čuvanje propisanih evidencija;
- 19) zabrani izgradnju i rad postrojenja za upravljanje otpadom koje ne ispunjava tehničke i druge uslove propisane ovim i drugim zakonom;
- 20) zabrani skladištenje, tretman ili odlaganje otpada van postrojenja za upravljanje otpadom koje ima dozvolu;
- 21) naredi licu koje vrši sakupljanje, odnosno transport otpada da otpad sakuplja od proizvođača ili vlasnika i da ga transportuje do postrojenja koje ima dozvolu za upravljanje otpadom, odnosno do centra za sakupljanje, transfer stanice ili postrojenja za tretman ili odlaganje;
- 22) naredi licu koje vrši sakupljanje i/ili transport otpada da obezbedi odvojen prevoz različitih vrsta otpada, naročito opasnog otpada;
- 23) zabrani sakupljanje i/ili transport opasnog otpada sa drugim otpadom;
- 24) zabrani utovar i transport otpada ako se ne obavlja u zatvorenom vozilu, kontejneru ili na drugi odgovarajući način koji onemogućava rasipanje ili ispadanje otpada prilikom transporta, utovara ili istovara;
- 25) naredi prevozniku otpada da, u slučaju zagađenja nastalog tokom transporta, izvrši čišćenje i dovođenje zagađenog područja u zadovoljavajuće stanje;
- 26) zabrani transport opasnog otpada bez propisane dokumentacije;

27) zabrani skladištenje otpada na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada i/ili nemaju dozvolu za skladištenje, kao i ako je istekao propisani period skladištenja;

28) zabrani tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;

29) zabrani rad postrojenja i korišćenje opreme za tretman otpada za koje nije dobijena dozvola;

30) zabrani rad mobilnog postrojenja za tretman otpada koje nema odobrenje za lokaciju, odnosno dozvolu;

31) naredi odvojeno sakupljanje, skladištenje i tretman sekundarnih sirovina;

32) zabrani fizičko-hemijski i hemijski tretman otpada koji se vrši suprotno odredbama ovog zakona;

33) zabrani biološki tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;

34) zabrani termički tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;

35) zabrani rad deponije koja ne ispunjava propisane tehničke, tehnološke i druge uslove i zahteve;

36) zabrani odlaganje otpada koji nije prethodno podvrgnut tretmanu i odlaganje opasnog otpada sa drugim vrstama otpada na istoj lokaciji, odnosno deponiji;

37) zabrani mešanje komunalnog otpada sa opasnim otpadom;

38) zabrani odlaganje komunalnog otpada suprotno zakonu i uslovima u izdatoj dozvoli;

39) naredi selekciju radi reciklaže i sakupljanje opasnog otpada iz domaćinstava;

40) zabrani sakupljanje, skladištenje, transport, tretman i odlaganje opasnog otpada koji nije obeležen i upakovan na način kojim se obezbeđuje minimalan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu;

41) zabrani mešanje različitih vrsta opasnog otpada, osim pod nadzorom kvalifikovanog lica i u postupku tretmana opasnog otpada;

42) zabrani odlaganje opasnog otpada bez prethodnog tretmana kojim se značajno smanjuju opasne komponente i njihova svojstva, masa i zapremina;

43) zabrani razblaživanje opasnog otpada radi ispuštanja u životnu sredinu;

44) zabrani kretanje otpada bez Dokumenta o kretanju otpada, odnosno Dokumenta o kretanju opasnog otpada;

45) zabrani svaku radnju ili akt kojim se upravlja posebnim tokovima otpada suprotno ovom zakonu;

46) naredi proizvođaču i uvozniku, odnosno vlasniku otpada primenu ili izvršenje posebnih mera upravljanja tokovima otpada propisanih ovim zakonom;

47) zabrani sakupljanje i transport otpada izvan teritorije za koju je izdata dozvola;

48) zabrani uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja suprotno odredbama ovog i drugog zakona;

49) naredi licu koje ima dozvolu za upravljanje otpadom primenu i sprovođenje mera propisanih za slučaj udesa;

50) naredi licu koje ima dozvolu za upravljanje otpadom dostavljanje odgovarajućih podataka i izveštaja u skladu sa ovim zakonom;

51) zabrani svaku radnju ili akt protivan odredbama ovog zakona;

52) naredi izvršenje drugih propisanih obaveza u određenom roku.

Ako inspektor u vršenju poslova iz člana 85. ovog zakona utvrdi da su povređene odredbe zakona kojim se uređuje prevoz i transport, zaštita zdravlja ljudi i životinja, promet lekova i/ili drugih zakona, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavesti drugog nadležnog inspektora.

U vršenju inspekcijskih poslova inspektor može privremeno oduzeti predmete, opremu ili uređaje čija upotreba nije dozvoljena ili koji su nastali, odnosno kojima su izvršene nedozvoljene radnje.

U slučajevima kada inspektor utvrdi takve povrede zakona za koje su istovremeno propisane i nadležnosti drugih inspekcijskih organa, obavezan je da, bez odlaganja, obavesti ministra kako bi se zajednički izvršio nadzor i preduzele odgovarajuće mere.

U vršenju nadzora nad primenom mera i postupaka upravljanja otpadom inspektor ima i ovlašćenja i dužnosti utvrđene drugim propisima.

XIII NADLEŽNOST ZA REŠAVANJE O ŽALBI

Član 87

Na rešenje inspektora iz člana 86. stav 1. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru.

Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

O žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa opštine, odnosno grada, odnosno grada Beograda, koje je doneto u vršenju poverenih poslova, rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa autonomne pokrajine u vršenju poverenih poslova rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje područne jedinice ministarstva rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje ministarstva, rešava Vlada.

XIV KAZNENE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 88

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) obavlja poslove bez plana upravljanja otpadom ili ne vrši njegovo ažuriranje u propisanom roku (član 15. st. 1. do 3);
- 2) obavlja poslove upravljanja otpadom bez radnog plana postrojenja za upravljanje otpadom ili ne vrši njegovo ažuriranje u propisanom roku (član 16);
- 3) ne pribavi dozvolu za tretman otpada i poslove tretmana otpada ne obavlja u skladu sa dozvolom, ne objavi listu otpada za čiji tretman ima dozvolu, ne obezbeđuje otpad i ne zaštiti ga od rasipanja i procurivanja ili u slučaju udesa bez odlaganja ne obavesti nadležni organ (član 29. tač. 3), 4), 6) i 7);
- 4) ne pribavi dozvolu za odlaganje otpada i otpad ne odlaže u skladu sa tom dozvolom, ne obezbedi sprovođenje propisanih mera kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine, ako ne obezbedi rekultivaciju deponije i nadzor nad deponijom posle njenog zatvaranja u periodu od najmanje 30 godina ili u slučaju udesa na deponiji bez odlaganja ne obavesti nadležni organ (član 30. stav 1. tač. 3), 4), 6) i 7);
- 5) na deponiju primi otpad koji ne ispunjava uslove o odlaganju otpada propisane dozvolom ili ako o odbijanju prihvatanja ne obavesti nadležni organ (član 30. st. 2. i 3);
- 6) gradi postrojenje ili obavlja delatnost u postrojenju za upravljanje otpadom koje nema dozvolu za obavljanje tih delatnosti (član 33. st. 1. i 2);
- 7) skladišti otpad na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji proizvođača ili vlasnika otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama ili po isteku propisanog roka za privremeno skladištenje (član 36);
- 8) tretman otpada obavlja suprotno odredbama ovog zakona ili za mobilno postrojenje za tretman otpada ne pribavi dozvolu, odnosno odobrenje za lokaciju koju izdaje jedinica lokalne samouprave (član 37. st. 1, 3. i 4);
- 9) vrši fizičko-hemijski tretman otpada suprotno propisanim uslovima (član 39);

- 10) vrši biološki tretman otpada suprotno propisanim uslovima (član 40);
- 11) vrši termički tretman otpada suprotno uslovima u dozvoli (član 41);
- 12) vrši odlaganje otpada na lokaciji koja ne ispunjava tehničke, tehnološke i druge propisane uslove, odnosno suprotno uslovima utvrđenim u dozvoli ili bez prethodnog tretmana ili odlaže opasan otpad zajedno sa drugim vrstama otpada (član 42. st. 2, 4. i 6);
- 13) prilikom sakupljanja, razvrstavanja, skladištenja, transporta, ponovnog iskorišćenja i odlaganja opasan otpad ne upakuje i obeleži na odgovarajući način (član 44. st. 3. i 4);
- 14) meša različite kategorije opasnog otpada, osim u slučaju kada je to dozvoljeno, odlaže opasan otpad bez prethodnog tretmana ili vrši razblaživanje opasnog otpada radi njegovog ispuštanja u životnu sredinu (član 44. st. 5, 6. i 7);
- 15) obavlja upravljanje otpadom bez dozvole (član 59);
- 16) obavlja aktivnosti bez potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u slučajevima za koje se ne zahteva dozvola (član 61);
- 17) vrši uvoz, izvoz ili tranzit otpada suprotno uslovima i načinu propisanim u čl. 71. i 72. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom učinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa, a najviše do dvadesetostrukog iznosa učinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u privrednom društvu, preduzeću i drugom pravnom licu.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana strano pravno lice ako ima predstavništvo na teritoriji Republike Srbije i/ili ako je privredni prestup učinjen na teritoriji Republike njegovim prevoznim sredstvom.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u stranom pravnom licu.

Zaštitne mere

Član 89

Za privredni prestup iz člana 88. ovog zakona, pored propisane novčane kazne privrednom društvu, preduzeću ili drugom pravnom licu može se izreći i zaštitna mera

zabrane obavljanja određene privredne delatnosti, a odgovornom licu zaštitna mera zabrane vršenja određene dužnosti u trajanju do deset godina.

Za privredni prestup iz člana 88. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje privrednog prestupa, odnosno koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa.

2. Prekršaji

Član 90

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, ako:

- 1) ne klasifikuje otpad na propisan način, odnosno ne izvrši ispitivanje otpada, u skladu sa ovim zakonom (član 8. st. 4. i 5);
- 2) ne izvrši preuzimanje sopstvenih proizvoda koji posle upotrebe postaju opasan otpad, bez naknade troškova, odnosno ako tu obavezu ne prenese na drugo pravno lice (član 25. st. 2. i 3);
- 3) postupa suprotno članu 26. stav 1. ovog zakona;
- 4) obavlja transport otpada suprotno članu 28. ovog zakona;
- 5) ne obezbedi sprovođenje radnog plana postrojenja, kao operater postrojenja za tretman otpada ili operater na deponiji ne vodi propisane evidencije ili ne odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju, odnosno na deponiji (član 29. tač. 1), 8) i 9) i član 30. stav 1. tač. 1), 8) i 9);
- 6) sakupljanje i transport otpada ne vrši u skladu sa članom 35. ovog zakona;
- 7) postupa sa komunalnim otpadom suprotno članu 43. ovog zakona;
- 8) ne poseduje Dokument o kretanju otpada (član 45. st. 1. do 5);
- 9) ne poseduje Dokument o kretanju opasnog otpada (član 46. st. 1. do 6);
- 10) upravlja posebnim tokovima otpada suprotno ovom zakonu (čl. 47-57);
- 11) vrši sakupljanje i transport otpada suprotno članu 70. ovog zakona;
- 12) ne vodi, dostavlja i čuva odgovarajuće podatke i izveštaje (član 75. st. 1, 2. i 4);
- 13) ne vodi i ne čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda, odnosno ne dostavlja izveštaj Agenciji (član 79. stav 5).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, a najviše do dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu, preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 3), 6), 7), 10) i 11) ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Zaštitne mere uz kaznu za prekršaj

Član 91

Za prekršaj iz člana 90. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

Prekršaj odgovornog lica u organu državne uprave, imaoću javnih ovlašćenja, odnosno ovlašćenom pravnom licu

Član 92

Novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave, imaoću javnih ovlašćenja, odnosno ovlašćenom pravnom licu, ako:

- 1) ne donese plan upravljanja otpadom (član 20. stav 1. tačka 1);
- 1a) ne obezbedi i ne sprovodi upravljanje otpadom na teritoriji jedinica lokalne samouprave pod uslovima i na način utvrđenim zakonom, Strategijom i sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave (član 21. stav 1);
- 2) vrši ispitivanje otpada bez propisanog ovlašćenja (član 23. stav 2);
- 3) ne obezbedi i ne opremi centre za sakupljanje kabastog otpada iz domaćinstva ili ne uredi organizaciju selektivnog sakupljanja otpada radi reciklaže u skladu sa posebnim programom (član 43. st. 5. i 7);
- 4) izda dozvolu ako uz zahtev za njeno izdavanje nije podneta propisana dokumentacija (član 62);
- 5) ne obaveštava javnost na način propisan ovim zakonom (član 69);
- 6) ne vodi i ne čuva evidenciju o prikupljenom komunalnom otpadu, kao i popis neuređenih deponija i podatke o tome ne dostavlja Agenciji, odnosno ne dostavlja

podatke ministarstvu jedanput godišnje, odnosno na zahtev, ne vodi podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet (član 75. st. 2, 5. i 7);

7) ne vodi registar izdatih dozvola i podatke iz registra ne dostavlja Agenciji (član 76. stav 1);

8) nenamenski koristi sredstva za upravljanje otpadom (član 81);

9) ne izradi popis deponija na svom području i ne izradi projekte sanacije, zatvaranja i rekultivacije u roku propisanom ovim zakonom (član 97).

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 93

Pravna i fizička lica uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 94

Proizvođači otpada u postojećim postrojenjima iz člana 15. ovog zakona dužni su da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izrade plan upravljanja otpadom u postrojenju, u skladu sa zakonom.

Plan iz stava 1. ovog člana sadrži naročito mere i dinamiku prilagođavanja rada postojećeg postrojenja i aktivnosti u skladu sa odredbama ovog zakona do 31. decembra 2015. godine.

Ako je u postojećem postrojenju iz stava 1. ovog člana izvršeno privremeno skladištenje otpada do dana stupanja na snagu ovog zakona, proizvođač otpada dužan je da planom, odnosno merama za prilagođavanje rada postojećeg postrojenja i aktivnosti, obezbedi uklanjanje privremeno uskladištenog otpada najkasnije u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 95

Operateri postojećih postrojenja za upravljanje otpadom izuzev postrojenja iz člana 15. ovog zakona, odnosno pravna i fizička lica koja obavljaju delatnosti u oblasti upravljanja otpadom, dužni su da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona prijave svoju delatnost organu nadležnom za izdavanje dozvola, u skladu sa ovim zakonom.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se:

1) akt o osnivanju;

2) izvod iz odgovarajućeg registra;

3) dokazi i dokumentacija o postrojenju, njegovom kapacitetu i tehničkim karakteristikama;

4) dokazi i dokumentacija o opremi, sredstvima za rad i drugim dobrima kojima raspolaže.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana organ nadležan za izdavanje dozvole, u roku koji ne može biti duži od 90 dana, obaveštava operatera o uslovima za izdavanje dozvole u skladu sa ovim zakonom.

Član 96

Operateri postojećih postrojenja za upravljanje otpadom dužni su da u roku od šest meseci po dobijanju obaveštenja iz člana 95. stav 3. ovog zakona dostave nadležnom organu radni plan postrojenja sa programom mera i dinamikom prilagođavanja rada postrojenja u skladu sa odredbama ovog zakona za period do 31. decembra 2012. godine.

Za postojeće deponije komunalnog otpada koje nisu izgrađene u skladu sa ovim zakonom, pored radnog plana iz stava 1. ovog člana, dostavlja se i projekat sanacije ili zatvaranja.

Član 97

Jedinica lokalne samouprave dužna je da:

1) u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona izradi popis neuređenih deponija na svom području koje ne ispunjavaju uslove iz ovog zakona;

2) u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona izradi projekte sanacije i rekultivacije neuređenih deponija, na koje saglasnost daje ministarstvo, odnosno autonomna pokrajina;

3) u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, u sporazumu sa jednom ili više jedinica lokalne samouprave iz člana 34. stav 1. ovog zakona, odredi lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za skladištenje, tretman ili odlaganje otpada na svojoj teritoriji.

Popis neuređenih deponija sadrži podatke o lokaciji, prostornim i geometrijskim karakteristikama, vrstama i količinama odloženog otpada, rokove njihove sanacije i rekultivacije, kao i druge podatke od značaja za utvrđivanje i sprovođenje projekata iz stava 1. tačka 2) ovog člana.

Član 98

Baterije i akumulatori koji su proizvedeni ili uvezeni pre dana stupanja na snagu ovog zakona mogu biti u prometu bez propisanih oznaka najduže godinu dana po donošenju propisa iz člana 47. stav 9. ovog zakona.

Član 99

Proizvođači i uvoznici električnih i elektronskih proizvoda dužni su da mere i postupke u upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda usklade sa ovim zakonom do 31. decembra 2012. godine.

Član 100

Odlaganje, odnosno dekontaminacija uređaja iz člana 52. stav 5. ovog zakona koji sadrže PCB i odlaganje PCB iz tih uređaja, izvršiće se najkasnije do 2015. godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, vlasnik uređaja koji sadrži između 0,05-0,005 procenata masenog udela PCB dužan je da obezbedi odlaganje, odnosno dekontaminaciju uređaja po prestanku njihove upotrebe.

Plan zamene, odnosno odlaganja i dekontaminacije uređaja koji sadrži PCB vlasnik uređaja dužan je da donese u roku od šest meseci od donošenja propisa iz člana 52. stav 10. ovog zakona.

Član 101

Agencija za reciklažu prestaje sa radom tridesetog dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Poslove, predmete, arhivu i drugu stručnu dokumentaciju Agencije za reciklažu, opremu i sredstva za rad koje je koristila Agencija, kao i zaposlene i postavljena lica u Agenciji, preuzima ministarstvo.

Član 102

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

- 1) Zakon o postupanju sa otpadnim materijama ("Službeni glasnik RS", br. 25/96, 26/96 i 101/05 - dr. zakon);
- 2) član 57. stav 2. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 135/04);
- 3) član 82. stav 2. Zakona o lekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik RS", br. 84/04 i 85/05 - dr. zakon).

Član 103

Propisi koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 104

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se:

1) Pravilnik o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina ("Službeni glasnik RS", broj 55/01);

2) Pravilnik o načinu uništavanja lekova, pomoćnih lekovitih sredstava i medicinskih sredstava ("Službeni list SRJ", br. 16/94 i 22/94).

Član 105

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom

("Sl. glasnik RS", br. 88/2010)

Član 23

Dve ili više jedinica lokalne samouprave dužne su da u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona zaključe sporazum o zajedničkom obezbeđivanju i sprovođenju upravljanja otpadom iz člana 21. stav 1. Zakona.

Član 24

Propisi koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25

Odredba člana 16. stav 2. tač. 5) i 6) ovog zakona koja se odnosi na donošenje odluke po zahtevu za odobravanje uvoza, izvoza i tranzita otpada važi do dana pristupanja Republike Srbije Svetskoj trgovinskoj organizaciji.

Član 26

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".